

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Városi közgyűlés.

Pécs, 1898. június 30.

A mai városi közgyűlés külső képén erősen meglátszott már a fürdő-évad hatása, mert a mikor a főispán az ülést megnyitotta, a bizottsági tagok bizony nagyon gyér számmal üldögéltek a padsorokban s hogy annyian is megjelentek, az csak a rövid s emellett is nagyon érdekes tárgysorozatnak volt köszönhető.

Mert a városra nézve nagyfontosságú tárgyak kerültek szőnyegre. Itt volt első sorban a mi vicinális vasutaink kérdése, melyet a közgyűlés a megelőző vasuti értekezlet megállapodásához képest döntött el, hogy t. i. a város maga folyamodjék az előmunkálati engedély megadásáért. Krasznay Miklós dr. ugyan azt kívánta, hogy a város már most valljon színt, vajjon az előmunkálatokat s a vasutak finanszírozását maga akarja-e keresztülvinni, de az ebben való határozást, mint későbbi teendőt, a közgyűlés ezuttal mellőzte.

Megállapították ezután a kövezetvám és helypénz-szedés házi kezelésének szabályzatát, de csak ideiglenesen, a folyó év végéig, hogy aztán az időközi tapasztalatok fölhasználásával a végleges szabályzat megalkotható legyen. Együttal fölhatalmazta a közgyűlés a tanácsot, hogy a július 1-én elmaradó bérleti jövedelem pótlására 15,000 frt kölcsönt fölvehessen, amely azonban az

év végéig a két jövedelem házi kezeléséből befolyandó összeggel visszatérítendő lesz.

Megtudtuk aztán egy további pontnál, a kórház követeléseinek kiegyenlítése iránti tanácsi előterjesztésnél, hogy a városnak a múlt év végén 100,000 frtot meghaladó behajtatlan követelése volt s azért nem tudott megfelelni a saját kötelezettségeinek. A szegényház folyó szükségleteinek fedezésére pedig abszolúte hiányzott a szükséges alap, úgy, hogy az eddigi deficit fedezésére tizezer forintnyi kölcsönt kellett ma megszavazni.

Bizony már végső ideje, hogy a szegényházi alap rendes bevételeinek fokozására a tanács által kilátásba helyezett intézkedések megtéessenek, mert az a rendes háztartás legelemibb szabályaiba ütközik, hogy valamely városi intézet rendes folyó szükségleteit kölcsönpénzzel fedezzük.

Legtöbb idejét a közgyűlésnek az izraelita hitközség kérvényének tárgyalása vette igénybe, a melyben a Kigyó-utcában levő bordélyházak megszüntetését kérte. Nem új ez a kérdés s a város közgyűlése már ismételtén foglalkozott is vele, de végleges és gyökeres megoldást ez az ügy még nem nyert. A ma meghozott határozat, mely az ottani bordélyházaknak másfél év alatti eltávolítását elrendelte, elég radikális ugyan, de tartunk tőle, hogy ez a határidő sem lesz betartva, mert kétségtelen, hogy ennek a határozatnak a végre-

hajtása sokkal nagyobb akadályokba fog ütközni, mint a meghozatala.

Már a határozathozatal is nagy bajjal járt s a terjengős vita másfél órát vett igénybe, bár arra nézve nem volt véleménykülönbség, hogy ezeknek a büntényeknek a város közepén helye nem lehet, de a kivitelnél még több kérdés fog fölmerülni, mert nemcsak szerzett jogok megszüntetéséről van szó, hanem a másutt való elhelyezés is fogas kérdés, amely ezernyi érdekebe ütközik. A közgyűlés egy tekintélyes része nem is nagyon bizott a kihelyezési határozat pontos végrehajtásában s azért hozzájárult Záray Károly dr. indítványához, mely szerint a Kigyó-utcának a zsidó templom felé eső része egyszerűen elzárandó lett volna annak keleti részétől, ahol a kérdéses üzletek vannak, de a többség mégis mellőzte ezt a radikális indítványt, mert a város esetleg az eddigi uthasználatnak ilyen önkényes megszorításával birtokháborítási keresetnek is kitéhette volna magát.

A baja-báttaszéki Duna-áthidalás érdekében megindított akcióhoz való csatlakozást határozta el még ezután a közgyűlés, a melynek lefolyásáról különben a következő részletes tudósításban számolunk be:

*

Kilenc óra után öt perccel belépett a terembe báró *Fejérváry* Imre dr. főispán s elfoglalván az elnöki széket, a megjelent bi-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Nemzeti emlékmű.*)

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

A nemzet ezer éves multjának fényes ünneplése alkalmából nem először, de annál figyelemre méltóbb módon foglalkoztatta a közvéleményt egy eszme: a nemzeti emlékmű eszméje. Ez foglalkoztatta már a legnagyobb magyar agyát is. »Kelet népe« című vitairatában gróf Széchenyi István így kiált fel: »A budai hegyekben állítsunk temetőt, egy szabad ég alatti Walhallát.«

Hasonló intenció jellemzi az ezer éves emlékünnepegy alkalmából felszínre jutott terveket. Közéletünk egyik kitünősége szintén egy a Szt. Gellérthegyen létesítendő nemzeti temetőt ajánlott; mások monumentális szoborműben kívánták a nemzet ezeréves multját dicsőíteni. Akadtak, a kik a legcélszerűbbnek tartották a kérdést egy történelmi muzeum felállításával megoldani; a legtöbbben azonban a Szt. Gellérthegyen emelendő panteon eszméje köré sorakoztak.

*) *Arnhold* Nándor tanárnak a pécsi állami főreáliskola 1897/8. évi értesítőjében közölt dolgozata nyomán.

Mindezen tervek eszmei tartalmukra nézve megegyeznek abban, hogy a mult iránti hála és kegyelet kifejezését célozzák; de máskülönbben nemcsak egész természetükre nézve teljesen elütők egymástól, hanem az eszmének megtestesítésével elérendő hatása, illetőleg ezen hatás érvényesülhetése szempontjából is nagyon különböző értékűek. Így p. o. a nemzeti temető, melyben a nemzet hőszai aluszszák örök álmaikat, nagyon szép gondolat és a kegyeletet mindenképen kielégítheti; de mégis csak temető marad, az enyészet színhelye, melynek szomorúságát még a művészet derűje sem felejtetheti el a szemlélővel.

A történelmi muzeum is nagyon rokonszenves gondolat, egyúttal a kegyelet kifejezésének is kitünő módja. De a történelem ereklényeinek szemlélete nagyon könnyen és gyakran eltéveszti hatását; egyfelől, mert nem egyformán érdekes tárgyai a szemléletnek, másfelől, mert méltánylásukhoz behatóbb történelmi ismeretek szükségesek, mint a milyeneket a nagyközönségben jogosan feltételezhetünk. De van még egy baj: az, hogy a történelmi ereklék nem állanak tetszés szerint rendelkezésünkre; csak azokat használhatjuk fel, a melyek fennmaradtak és hozzáférhetők s így hiányozni fog a műben a kellő összhang és egység, a mi a gyakorlandó hatást nagyon hátrányosan befolyásolhatja.

Általában a tisztán történelmi jellegű

megoldás, a milyen a nemzeti temető vagy a történelmi muzeum, inkább csak a kegyelet kifejezésére alkalmas; a léleknek harmonikus megindítására és szabadabb szárnyalására, arra, hogy a késő utód a mult viharjain és katasztrófáin lelke mélyében megrendüljön, a nemzeti gyásznapok siralmas emlékeit vérző szívvel újból átélje, de viszont a boldog idők szűk oázisain szemeit gyönyörrel legeltesse és a nemzeti dicsőség és nagyság láttára lelkesezésre gyűljön, szóval arra, hogy a jövőbe vetett hite és reménye, hazafias lelkesedése és tett-ereje fölkeltsék: egyaránt sokkal hatékonyabb eszköz az eszmének művészi megoldása. Az alkotó művész csupán művészi céljaitól irányítva, korlátlan szabadsággal járhat el, akár az eszmének nagyjából való építészeti kifejezésére törekszik, akár a tárgyi tartalomnak szobrászati vagy festészeti előadását célozza; mert az eszmének művészeti kinyomatában, a tárgyi motívumok megválasztásában és a gondolatok csoportosításában, nemkülönbben a kifejezés vagy előadás eszközeinek megállapításában egyaránt teljesen izlése szerint cselekedhetik.

Ily művészi megoldás volna a fentemlített milleniumi szobormű vagy a panteon, a nemzet nagyjainak szobraival. Képzeltető még a megoldás történelmi képcsarnok alakjában is. Lássuk mennyiben felelnek meg ezek egyenként a kitűzött célnak.

zottsági tagokat üdvözölte és a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki.

Ekkor még harmincan sem voltak a városatyák, de később kettesével-hármasával jöttek s valahogy mégis megteltek a padsorok, ha nem is — teljesen.

Napirend előtt senki sem kívánván felszólalni, a közgyűlés áttért a napirendre.

Két miniszteri leirat.

A belügyminiszter értesíti a várost, hogy a kívánságaihoz képest módosított *árvaszéki szabályrendeletet* jóváhagyta.

A jóváhagyott szabályrendeletet ki fogják nyomtatni és a bizottsági tagoknak megküldik.

A másik leirat is a belügyminisztertől való volt s a város közönségének *szinügyi államsegély* megszavazása iránt hozzá intézett feliratára vonatkozott.

A miniszter teljes mérvben méltányolja a városnak a színművészet állandósítása érdekében hozott áldozatait és kifejtett nagy tevékenységét. Hajlandó is támogatásával és anyagi segéllyel ehhez hozzájárulni; de az államsegély megadását csak akkor tárgyalhatja, ha a vidéki színeszet rendezése végett most folyó mozgalmak befejezettek s ha a törvényhozás e célra a miniszterium keretébe megfelelő összeget illeszt be.

A városi Tanács javasolja, hogy a leirat tudomásul vétele mellett, legyen az ügy nyilvántartásban és a vidéki színeszet rendezésének befejeztekor ismét felirattal kerestessék meg a minisztert az államsegély iránt.

A két miniszteri leirat után

Vasut-ügy

következett. A polgármester betérjesztette jelentését a báttaszék — pécs — dolnimiholjáci vasutak létesítése tárgyában június 19-én megtartott értekezlet eredményéről, mely szerint az értekezlet a mellett foglalt állást, hogy a város a maga nevére szerezze meg az engedélyezési jogot.

Záray Károly dr. azt ajánlja, hogy ne csak helyi érdekű, rendes nyomtávolságú vasutakra kérje az engedélyt a város, hanem keskeny-nyomtávolságú villamos vasutakra is.

Engel József: Nem lehet; nem adja meg.

Záray Károly: De igen is lehet. Mérget vehet rá, akár egy kilót. (Derűtség.)

Krasznay Miklós dr. azt óhajtja tudni, hogy mi van tulajdonképpen tervbe véve az engedély megszerzése után. Ugy tudja, hogy a belügyminiszter nem is adja meg addig

A szobormű már az egyhangulag erre szánt helyre való tekintetből sem fogadható el. A Gellérthegy sokkal hatalmasabb méretű, semhogy el ne veszne rajta még a legnagyobb-szerű szobormű is. De nem ajánlatos a szoros értelemben vett plasztikai megoldás azért sem, mert ily mű, ha még oly gazdag és terjedelmes kibontását tételezzük is fel, nem volna képes a gazdag tartalom felölélése és épen csak néhány mozzanatra szorítkozhatnék.

A szobrokkal ékesített panteon, olyan megoldásban, a minőt a Regensburg melletti Walhallában szemlélhetünk, szintén nem kecsegtet a teljes sikerre való biztos kilátással. E példa bizonyítja, hogy ilyen megoldás állhat igen magas művészi színvonalon és mégis meglehetősen hidegen hagyja a szemlélőt. Ez főleg onnét van, hogy annak a sok egyforma mellszobornak egyhangúságát nem képesek megtörni még a közéjük helyezett szimbolikus Viktória-szobrok sem s ha mégis be kell valani, hogy a belépőre egészben véve kitűnő hatással van, úgy ezt csakis az épület remek alkotásának lehet érdemül betudni. De a kizárólagos szobrászati műveknek nagyobb számban és terjedelemben való alkalmazása még a legényesebb építészeti keretben is bizonyos rideg hatással jár, a mely körülmény annyival nagyobb súlyjal esik a latba, mert épen festészeti műről van szó, a magyarban pedig nagyon

az engedélyezési jogot, míg nem ismeri, hogy mi célja van azzal a városnak. A kereskedelmi miniszter miért jelentette ki, hogy az engedélyezési jogot csakis a városnak hajlandó megadni? Azért, mert feltételezi, hogy a város maga fogja a vasutat finanszírozni. A mit a város saját érdekében így tart szükségesnek. Minő tervvel megy hát a város bele az engedély megszerzésébe? Mi célja van a trace elkészítésével? Saját költségén akarja-e a város elkészíttetni, vagy megbíz valakit elkészítésével? A trace belekerül vagy tizezer forintba.

Majorossy Imre polgármester először Záray indítványára reflektál. A keskenyvágányú villamos vasutal ne komplikáljuk a dolgot; annál inkább, mert elkészítésére határozott ajánlatunk van. A rendes nyomtávolságú vasut a pécs-báttaszéki vonalon a nagy teherszállítást képes lesz lebonyolítani s ugyanígy lefelé is. S ha a Duna áthidalásával dűlőre vergődnek, akkor Brassótól egészen Szlavoniáig ide terelődik hozzánk a lorgalom s ezért van szükség a rendes nyomtávolságú vasutára. Krasznay felszólalására csak az a megjegyzése, hogy az engedélyezési jog kikérése csak egy kérvénybe kerül s ha már az engedély a jog megszerzésére megvan, akkor lehet a további munkálatról s első sorban a trace elkészítéséről beszélni.

A közgyűlés tudomásul vette ezután a polgármester jelentését.

Vámdíj- és helypénz-szedés.

A kövezetvámdíj- és helypénzszedési jogok kezelési szabályzatára tért át ezután a közgyűlés.

Pintér Ferenc, első aljegyző, olvasni kezdi a szabályzatot.

Főispán kijelenti, hogy legcélszerűbb lesz a szabályzat szakaszonkénti felolvasása és nyomban a hozzászólás a közgyűlés részéről.

Az első szakasz megállapítja, hogy a főfelügyelet a polgármestert, illetve a városi Tanácsot illeti. A számvétség és a pénztári hivatal meghallgatásával és a kiküldött ellenőrző bizottsággal egyetemben gyakorlandó ez a felügyelet.

Cirják Ignác nem kifogásolja, hogy a díjak szedésére átveszik a fogyasztási adókezelő személyzetet. De a szigorú ellenőrzés oly fáradsággal jár, hogy ez a bizottságtól nem kívánható. Pedig a szigorú ellenőrzés szükséges; mert a bérlők idejében úgy ment a dolog, hogy a — kecske is jóllakják, a kaposzta is megmaradjon. A kezelők fizetése kevés volt; a visszaélésekből szerezhetek mel-

élnék a színek iránti érzék, melynek kielégítését még a késő unokák is szomjuhozni fogják, még ha mindjárt sokkal képzetesebb leszen is plasztikai érzékek a mai nemzedék plasztikai érzékénél.

Ez a szempont mindjárt egyike azoknak, a melyeknél fogva leghálásabbnak látszik a feladat festészeti megoldása. Történelmi képcsarnok, vagy ha úgy tetszik: a nemzet multja képekben: oly gondolat, a mely mindenképen helyeslésünkre méltónak tetszik.

Azonban a festészeti megoldásnak is egy nagy bökkenője van. A festészet ugyanis anyagára nézve nagyon muló természetű s így az az elutasíthatatlan aggály merül fel: vajjon bizhatjuk-e reá olyan művészi feladat megoldását, a mely hivatva van ezer esztendő dicső emlékeit talán egy második évezred lepergéséig fentartani és hirdetni?

Évszázadokra szóló, nagystilű emlékműben nem szabad hiányoznia a szobrászatnak, mely megszokott hivatásánál fogva ilyen esetben kiváló szerepre tarthat igényt.

Igy tehát eljutottam odaig, hogy a nemzeti emlékmű művészi megoldása tekintetében szükségesnek mondjam a képzőművészetek mind a három fájának közreműködését, a háromnak helyes kombinálásában látván a nagy feladat méltó megoldásának egyedüli lehetőségét.

lékjövedelmet s a ki nem járt el a bérlők kívánsága szerint, nem bizonyult ügyesnek a visszaélés terén, azt egyszerűen elbocsájtották.

A felszólalás nagy vihart keltett.

— Nem tartozik ide! kiáltottak nagy forrongás között.

Záray Károly: Halljuk előbb az egész szabályzatot! Abban meg van állapítva az ellenőrzés a bizottság részéről is.

Cirják Ignác nem hiszi, hogy Záray ki-menjen minden reggel a piacra, ha esetleg az ellenőrző bizottságba beválasztják. Nem bizottság, hanem egy hivatott ellenőr kell oda!

Főispán: Kérem előbb egész terjedelmében a szabályzat felolvasását s azután tessék hozzászólni.

Pintér Ferenc, első aljegyző, erre felolvassa a szabályzatot.

A szabályzat 2-ik szakasza szól az 1000 frt fizetéssel alkalmazandó ellenőrrel, a vám- és helypénzszedékről, kiket a polgármester fogad fel. Országos vásárok idejére kíségtők is alkalmazandók.

A 3 ik szakasz a vám- és helypénzjegyekről szól, melyek sorszámmal és napi kelttel látandók el és a kiadott mennyiségről a számvétség értesítendő. Szerdán és szombaton délután 2 órakor leszámolnak a jegyekkel a szedők. Ezekről a fogyasztási adótanácsnok naplót vezet és öt naponként a jövedelmet a pénztárba beszolgáltatja. Hó végén az egész havi forgalomról leszámolás tartatik. A számvétség a jegyeket és a jövedelmi naplót s a kezelt pénzt bármikor megvizsgálhatja.

A helypénzszedés tétele alatt elő van írva a felügyelő ellenőr teendője. Teljesíti az ellenőrzést a piacon s 1000 frt kauciót tartozik letenni. A helypénzszedéssel a jegyátvételi napló alapján minden szerdán és szombaton leszámol a jegyeket illetőleg.

A helypénzszedők: belsők, a kik a piacon és külsők, a kik a közlekedési utakon teljesítik a helypénzszedést és 50 frt ovadékot tesznek le.

A vámdíjszedés megmarad nyugoti és keleti kerületben; előbbihez a budai külváros és a belváros, meg a bányatelepi közlekedés, utóbbihoz a szigeti és siklósi városrészek tartoznak. A kerületi ellenőrök a fogyasztási adó ellenőrzésével együtt gyakorolják az ellenőrzést, hogy az esetleges jövedékcsontitást megállapítsák.

A vámszedők az átvett jegyekről ívet kapnak és hetenkint két leszámolást tartoznak tenni. A vámszedő egész vagyonával kezeskedik és a vámszedést a vámház előtt tartozik teljesíteni s onnan el nem távozhat. Ha mulasztást követ el, 10 forint rendbirsággal sújt-

E ponton azonban még meg nem állapodhatunk. Fel kell még vetnünk a kérdést: vajjon tehát a tisztán történelmi megoldás teljesen figyelmen kívül hagyandó-e vagy nem forog-e fenn ok a megoldás keretébe való belevonására?

Tekintettel arra, hogy nagyjaink porainak és egyéb történelmi ereklyéinknek kegyeletes megőrzésében a mult iránti hála és tisztelet legközvetlenebb, legegyszerűbb és legnaivabb, tehát legmegindítóbb megnyilatkozását látjuk, azt hiszem, hogy a történelmi megoldás nem nélkülözhető.

Nem nélkülözhető különben már azért sem, mert a nemzet összességének szánt nagyszabású és maradandó emlékmű, a melytől azt kívánjuk, hogy valóságos zarándokhelye legyen és maradjon a hazafias kegyeletnek és kiapadhatatlan forrása a honfiumi lelkesedésnek, kell, hogy a legszélesebb rétegekre egyaránt hasson.

Ezen szempont megkívánja, hogy a hatás eszközeit a legszélesebb alapokra fektessük és ez vezet, a mikor az emlékműben nemcsak a nemzet, hanem a haza, a honi föld, számára is követelek helyet. Szépséges tájainak jellemzetes és hangulatos előadása nagy előnyére lesz a mű szépsészeti hatásának és a honszeretet ápolásának egyaránt.

Azután mennyi e haza földjén a honfivér áztatta göröngy?! Nem volna-e poétikus gon-

ható s esetleg rögtön elbocsájtható. Végül a közönséggel illedelmesen és udvariasan kell bánniuk úgy a helypénz-, mint a vámszedőknek.

A szabályzat felolvasása után *főispán* felteszi a kérdést:

— Kiván valaki hozzászólni?

Engel József az idő rövidsége miatt elfogadja a Tanácstól most ezt a szabályzatot. De mert az sokkal fontosabb, hogysem egyszeri hallásra tárgyalható lenne, indítványozza, hogy ideiglenesen — folyó év végéig — fogadtassék el. Azalatt nyomtatásban oszszák ki a bizottsági tagok között és újra tárgyalják majd, mikor végleges elfogadásra kerül a sor.

Papp József nem kívánt volna hozzászólni az üggyhez, ha olyan kemény felszólalás nem történt volna. *Cirják* bizottsági tag vádai állt elő és csalásról beszélt. A vidékieket megcsalták, zsarolták e vád szerint. Ha a bérlok illet elkövetnek, büntetést érdemelnek. De a vad és gyanúsítás éri a rendőrkapitányságot is . . .

Közbeiktatások: Az nem hibás! Megbuntette, a kiket feljelentettek!

Papp József: De az ellenőrzéssel ő volt megbizva s így az ellenőrzés elmulasztásával van most gyanúsítva. De a szóló *Cirják*ot is hibáztatja. Neki tudomása volt a visszaélésekről; nevet is tudott; nem teljesítette hát kötelességét, mikor jelentést nem tett az esetről. A legnagyobb hibát ő követte el; mert engedte futni a bűnösöket. Ő szó nélkül ezt nem hagyhatja. Akkor kellett volna *Cirják*nak előállnia, mikor meg lehetett volna gátolni a visszaéléseket s nem most vádolni és gyanúsítani.

A felszólalást nagy zaj kísérte.

Cirják Ignác személyes kérdésben szólal fel. Azt hitte, hogy előtte szóló észrevételeket tesz a szabályzathoz s e helyett őt támadja meg. Feljelentést nem tehetett, mert a visszaéléseket elkövetők neveit nem ismerte. Előtte szóló jobban tette volna, ha a szabályzathoz szól hozzá. Ott van például az a körülmény, hogy a kofák már az utakon megveszik a piacra jövő vidékiektől az árut s átveszik tőlük a helypénzcédulát is. Így tehát ketten árulnak egyszer fizetett helypénz mellett. Javasolja, hogy más színe legyen a vidékieknek az utakon kiadott helypénzcéduláknak és más a piacon kiadottaknak.

Majorossy Imre polgármester *Cirják* előbbi felszólalására megjegyzi, hogy az eső után köpönyeg. A mi visszaélés történt és bejelentett, a rendőrség mindnyájáért szigorú büntetést e hantokból örök emlékül egy-egy márékkal diszes urnákban elhelyezni, hogy együtt legyen a porladozó csontokkal a föld, a mely egykoron mohón szivta magába a hősök drága vérért?

És a honi föld gyönyörűségét a Szent-Gellérthegyről a maga természetes szépsége hirdeti legelragadóbban, lévén a Szt. Gellérthegy az ország egyik legszebb, talán legbrilliansabb kilátópontja. Csak úgy kell az emlékmű épületét terveznünk, hogy könnyen megközelíthető, kényelmes és lehetőleg magasan fekvő kilátóhelyeket találjunk rajta, a többit elvégzi maga a természet. Mert az a panoráma, a mely a Gellérthegyről, vagy épenséggel annak valamely magas tornyáról, kupolájáról kinálkozik, valóban páratlan a maga nemében és tökéletesebb fogalmat nyújt e föld változatos és igéző szépségéről, mint a legkitűnőbb művészi előadás.

Összegezvén az eddigieket, szerény nézetem a következő: a nemzeti emlékmű célja lévén a nemzet dicső múltjának kegyeletteljes dicsőítése és a haza drága földjének magasztalása, amazt kombinált uton eszközölje: a történelmi uton (temetkezési hely, ereklye-múzeum) és a művészeti uton (nagyjaink szobrai, történelmi képcsarnok); emezt a történelmi nevezetességű hantok kegyeletos megőrzésével, a haza legszebb tájainak művészi előadásával és a helyzet nyújtotta természetes panoráma kiaknázásával.

tést mért ki. Ilyen rekriminációkra épen nincs szükség most, mikor a házikezeléssel minden visszaélésnek eleje vétetik. *Engel* Józsefnek most az egyszer nincs igaza. A felolvasott szabályok csak kezelési szabályzatot és nem szabályrendeletet képeznek. Ha kell javítás, azt a Tanács mindenkor megteszi s a közgyűlés elé terjeszteni fogja. A fő a felügyelő ellenőr és ezt *Philippovits* József személyében meg is találták, a ki a helypénzszedéssel tizenöt év óta foglalkozik és ismeri annak minden csinyját binját. Ő félt a házikezeléstől, mert ilyen megfelelő egyént nem ismert. De most már rendben van ez a dolog is s végül az annyira kárpált, annyira neheztelt helypénzbérlő most az összes készletben levő helypénzcéduláit átadta a városnak, a mit bizonyára nem tesz, ha nem viseltetik jóindulattal a város iránt. Ezért elismerés illeti meg s nem a kárpálás.

Teleki (Tauszig) Zsigmond óhajtja, hogy a helypénz és vámszedési szabályzat kinyomattassék és a községekbe megküldessék, hogy így a vidékiek azt megismerjék és tudják, mit kell fizetniük s ne beszélhessenek visszaélésekről.

Majorossy Imre polgármester ezt nem tartja szükségesnek. Mert a szabályzat nem új, a régi és azt mindenhová megküldték. Ha a miniszter az új tarifát jóváhagyja, akkor azt kinyomatják és megküldik mindenhová, a hová szükséges.

Főispán: Kiván még valaki a tárgyhoz szólni?

Záray Károly szintén azt ajánlja, hogy a szabályzat csak ideiglenesen fogadtassék el és a miniszteri jóváhagyásnak az új vámtarifára vonatkozó megtörténte után a jövő évre, beható tanulmány után új szabályrendelet alkottassék.

Teleki (Tauszig) Zsigmond a polgármester felvilágosító szavai után indítványát visszavonja.

A közgyűlés pedig — *Engel* József indítványához képest — a szabályzatot ideiglenesen, a folyó év december hó 31-ig tartó hatálylyal elfogadja, megbizván a Tanácstól, hogy a kiküldött ellenőrző bizottsággal egyetemben végleges szabályrendeletre eleve gondoskodjék s azt kinyomassa és a városatyáknak kellő tanulmányozás végett idejében megküldje.

Muszáj.

Következett a Tanács javaslata a vámdíj és helypénzszedésnek f. évi július 1-től házikezelésbe vétele folytán az eleső bérek pótlása tárgyában.

Pintér Ferenc első aljegyző, olvassa a javaslatot, mely szerint a 15 ezer forintnyi eleső bér a házipénztárból való visszafizetés terhe mellett a tőkekből pótolassék.

A javaslatra csak ez a megjegyzés halatszott:

— Muszáj! Hát elfogadjuk.

Majorossy Imre polgármester előadta még, hogy a bérlő negyedévenként előre fizetvén be a 15 ezer forint helypénzbérletet, azt most, mikor a helypénz naponként folyik be, a házipénztárban pótolni kell.

A közgyűlés elfogadta minden ellenvetés nélkül a Tanácsnak erre a pótlásra vonatkozó javaslatát.

A városi szeszfogyasztási illetékszedési jog meghosszabbítása iránt a Tanácsnak előterjesztett javaslata szintén ilyen muszáj-dolog. Az 1895 ben megengedett illetékszedés ez év végével lejár. De a város ezt a jövőben sem nélkülözheti, mert így is hét százalékkal kellett a városi pótdótot emelni a miniszter rendeletéből s a szeszfogyasztás terén várható állami intézkedések szintén tetemes veszteséget fognak okozni. Tehát 1899. január 1-től az illetékszedési jog meghosszabbítását, illetve véglegesítését kell a kormánytól kérelmezni.

A javaslatot — *Majorossy* Imre polgármester hozzászólása után — a közgyűlés szintén minden vita nélkül elfogadta.

A város számlatartozásai.

A Tanács előterjesztése a városnak a kórház irányában fennálló számlatartozásai kiegyenlítése tárgyában — már nagyobb érdeklődést keltett.

A Tanács javaslata — a számvevő kimutatása alapján — mindenekelőtt azt konstatálja, hogy a városnak jelenleg 32 830 forint cselekvő többlete van. E többlet mellett minden tartozása a városnak kiegyenlítést nyer. A város tartozása pedig 15.900 frt. A múlt évi és folyó évi számlák kiegyenlítésére 40 ezer forint kell. A szegényház 70 szegény helyett 112 szegényt lát el s 6800 forint helyett 10 ezer forintba kerül. Itt áll elő a városnak a kórházzal szemben a fenntartásért 6671 frt 50 krajcár tartozása, melyet kölcsönfelvétellel javasol pótolni a Tanács. A kölcsön hat ezer forint legyen és 10 évi törlesztésre vétessék fel, a Rudolfinum-árvaház élelmezési alapjának terhére. Ezek szerint a város összes számlatartozásai rendezvők, tehát a házipénztárnál különleges intézkedésre nincs szükség; bizasék meg a Tanács a kórházzal szemben fennálló tartozás kiegyenlítése végett a 6000 frt kölcsön gyors felvételével s ez a Rudolfinum élelmezési alapja terhére állíttassék be. Szükséges végül a szegényházi ápoltság számának redukálása s ha oda nyugdíjat vagy kegydíjat huzók is bejutnak, azok nyugdíjukat vagy kegydíjukat a városnak fizessék át.

A javaslat felolvasása után *Mutnyánszky* Béla kérde, hogy mennyi követelése van kint a városnak és milyen természetűek azok? Mert így teljes tájékozottsága senkinek sincs a városnak finánciális viszonyai felől.

Majorossy Imre azt mondja, hogy ez a kérdés a zárszámadásokhoz és nem ide tartozik. Tény, hogy a szegényház költségvetése 70 szegényre szól és a közgyűlés maga 112 szegényt vett fel, de pénzt nem adott hozzá. A kórház tisztán humanitásból látja el a szegényházat s a vele szemben fennálló tartozást ki kell egyenliteni. A város többi számlatartozásai — mint a főszámvevői kimutatás föltünteti — kiegyenlítést nyernek a város kintlevő követeléseiből.

Főispán: A bizottsági tag ur felvilágosításul kéri a főszámvevői jelentés felolvasását. Ehez joga van.

Deutsch Kornél főszámvevő felolvassa jelentését, mely szerint a városnak volt a múlt évben 104.400 frt követelése és 52.118 frt tartozása. A követelésből 24 ezer forint kétes, tehát a tartozások kifizetése után a követelésekből leszámítva a kéteseket, marad a városnak még 28.291 frt jó többletkövetelése.

A részletes jelentésből kitűnik, hogy az új kölcsönre van egyedül szükség.

— A legújabb kölcsönre! szól valaki.

— Nem. A legújabbra majd ezután lesz szükség. Jegyzi meg a jelentése a végére ért főszámvevő.

Mutnyánszky Béla az egyes részletes kimutatásra nem kíváncsi. Ebből is konstatálja, hogy milyen rendszertelen állapotok vannak a házipénztárban. A Tanács nincs jogosítva, hogy a fiksztételeket más célra fordítsa, mint azok előirányozva vannak, mert azok csak a folyó évre vannak fedezetül kijelölve s nem a múlt tartozásai kiegyenlítésére. Így állnak elő a számlatartozások és egyéb adósságok, mert a Tanács elkölte a folyó évre előirányzott összegeket régi adósságokra s akkor kölcsönhöz kell nyulni. Nem járul hozzá az előterjesztéshez.

Majorossy Imre polgármester szerint a felszólaló félreértette az előterjesztést. Csak a jövő évtől ajánlja így rendezni a város tartozásait.

Deutsch Kornél főszámvevő is azt mondja, hogy az előterjesztés nem érinti a költségvetést. Csak a módokat terjeszt elő az adósságok kifizetésére.

Teleki Zsigmond kívánja, hogy a koldulás végleges megszüntetése iránt tegyen a tanács javaslatot, ha másként nem lehet társadalmi uton vagy valami egyesület alakításával

zottsági tagokat üdvözölte és a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki.

Ekkor még harmincan sem voltak a városatyák, de később kettesével-hármasával jöttek s valahogy mégis megteltek a padsorok, ha nem is — teljesen.

Napirend előtt senki sem kívánván felszólalni, a közgyűlés áttért a napirendre.

Két miniszteri leirat.

A belügyminiszter értesíti a várost, hogy a kívánságaihoz képest módosított *árvaszéki szabályrendeletet* jóváhagyta.

A jóváhagyott szabályrendeletet ki fogják nyomtatni és a bizottsági tagoknak megküldik.

A másik leirat is a belügyminisztértől való volt s a város közönségének *szinügyi államsegély* megszavazása iránt hozzá intézett feliratára vonatkozott.

A miniszter teljes mérvben méltányolja a városnak a színművészet állandósítása érdekében hozott áldozatait és kifejtett nagy tevékenységét. Hajlandó is támogatásával és anyagi segéllyel ehhez hozzájárulni; de az államsegély megadását csak akkor tárgyalhatja, ha a vidéki színeszet rendezése végett most folyó mozgalmak befejezettek s ha a törvényhozás e célra a miniszterium keretébe megfelelő összeget illeszt be.

A városi Tanács javasolja, hogy a leirat tudomásul vétele mellett, legyen az ügy nyilvántartásban és a vidéki színeszet rendezésének befejeztekor ismét felirattal keressék meg a miniszter az államsegély iránt.

A két miniszteri leirat után

Vasut-ügy

következett. A polgármester betérjlesztette jelentését a báttaszék — pécs — dolnimiholjáci vasutak létesítése tárgyában június 19-én megtartott értekezlet eredményéről, mely szerint az értekezlet a mellett foglalt állást, hogy a város a maga nevére szerezze meg az engedélyezési jogot.

Záray Károly dr. azt ajánlja, hogy ne csak helyi érdekű, rendes nyomtávolságú vasutakra kérje az engedélyt a város, hanem keskeny-nyomtávolságú villamos vasutakra is.

Engel József: Nem lehet; nem adják meg.

Záray Károly: De igen is lehet. Mérget vehet rá, akár egy kilót. (Derűtség.)

Krasznay Miklós dr. azt óhajtja tudni, hogy mi van tulajdonképpen tervbe véve az engedély megszerzése után. Ugy tudja, hogy a belügyminiszter nem is adja meg addig

A szobormű már az egyhangulag erre szánt helyre való tekintetből sem fogadható el. A Gellérthegy sokkal hatalmasabb méretű, semhogy el ne veszne rajta még a legnagyobb-szerű szobormű is. De nem ajánlatos a szoros értelemben vett plasztikai megoldás azért sem, mert ily mű, ha még oly gazdag és terjedelmes kibontását tételezzük is fel, nem volna képes a gazdag tartalom felölélése és épen csak néhány mozzanatra szorítkozhatnék.

A szobrokkal ékesített panteon, olyan megoldásban, a minőt a Regensburg melletti Walhallában szemlélhetünk, szintén nem kecsegtet a teljes sikerre való biztos kilátással. E példa bizonyítja, hogy ilyen megoldás állhat igen magas művészi színvonalon és mégis meglehetősen hidegen hagyja a szemlélőt. Ez főleg onnét van, hogy annak a sok egyforma mellszobornak egyhangúságát nem képesek megtörni még a közéjük helyezett szimbolikus Viktória-szobrok sem s ha mégis be kell valani, hogy a belépőre egészben véve kitűnő hatással van, ugy ezt csakis az épület remek alkotásának lehet érdemül betudni. De a kizárólagos szobrászati műveknek nagyobb számban és terjedelemben való alkalmazása még a legfényesebb építészeti keretben is bizonyos rideg hatással jár, a mely körülmény annyival nagyobb súlyjal esik a latba, mert épen festészeti műről van szó, a magyarban pedig nagyon

az engedélyezési jogot, mig nem ismeri, hogy mi célja van azzal a városnak. A kereskedelmi miniszter miért jelentette ki, hogy az engedélyezési jogot csakis a városnak hajlandó megadni? Azért, mert feltételezi, hogy a város maga fogja a vasutat finanszírozni. A mit a város saját érdekében így tart szükségesnek. Minő tervvel megy hát a város bele az engedély megszerzésébe? Mi célja van a trace elkészítésével? Saját költségén akarja-e a város elkészíttetni, vagy megbíz valakit elkészítésével? A trace belekerül vagy tizezer forintba.

Majorossy Imre polgármester először Záray indítványára reflektál. A keskenyvágányu villamos vasutal ne komplikáljuk a dolgot; annál inkább, mert elkészítésére határozott ajánlatunk van. A rendes nyomtávolságú vasut a pécs-báttaszéki vonalon a nagy teherszállítást képes lesz lebonyolítani s ugyanígy lefelé is. S ha a Duna áthidalásával dűlőre vergődnek, akkor Brassótól egészen Szlavoniáig ide terelődik hozzánk a forgalom s ezért van szükség a rendes nyomtávolságú vasutra. Krasznay felszólalására csak az a megjegyzése, hogy az engedélyezési jog kikérése csak egy kérvénybe kerül s ha már az engedély a jog megszerzésére megvan, akkor lehet a további munkálatról s első sorban a trace elkészítéséről beszélni.

A közgyűlés tudomásul vette ezután a polgármester jelentését.

Vámdíj- és helypénz-szedés.

A kövezetvámdíj- és helypénzszedési jogok kezelési szabályzatára tért át ezután a közgyűlés.

Pintér Ferenc, első aljegyző, olvasni kezdi a szabályzatot.

Főispán kijelenti, hogy legcélszerűbb lesz a szabályzat szakaszonkénti felolvasása és nyomban a hozzászólás a közgyűlés részéről.

Az első szakasz megállapítja, hogy a főfelügyelet a polgármestert, illetve a városi Tanácsot illeti. A számvétség és a pénztári hivatal meghallgatásával és a kiküldött ellenőrző bizottsággal egyetemben gyakorlandó ez a felügyelet.

Cirják Ignác nem kifogásolja, hogy a díjak szedésére átveszik a fogyasztási adókezelő személyzetet. De a szigorú ellenőrzés oly fáradsággal jár, hogy ez a bizottságtól nem kívánható. Pedig a szigorú ellenőrzés szükséges; mert a bérlők idejében ugy ment a dolog, hogy a — kecske is jóllakják, a kaposzta is megmaradjon. A kezelők fizetése kevés volt; a visszaélésekből szerezhetek mel-

élnék a színek iránti érzék, melynek kielégítését még a késő unokák is szomjuhozni fogják, még ha mindjárt sokkal képzetebb leszen is plasztikai érzékek a mai nemzedék plasztikai érzékénél.

Ez a szempont mindjárt egyike azoknak, a melyeknél fogva leghálásabbnak látszik a feladat festészeti megoldása. Történelmi képcsarnok, vagy ha ugy tetszik: a nemzet multja képekben: oly gondolat, a mely mindenképen helyeslésünkre méltónak tetszik.

Azonban a festészeti megoldásnak is egy nagy bökkenője van. A festészet ugyanis anyagára nézve nagyon muló természetű s így az az elutasíthatatlan aggály merül fel: vajjon bizhatjuk-e reá olyan művészeti feladat megoldását, a mely hivatva van ezer esztendő dicső emlékeit talán egy második évezred lepergéséig fentartani és hirdetni?

Évszázadokra szóló, nagystilű emlékműben nem szabad hiányoznia a szobrászatnak, mely megszokott hivatásánál fogva ilyen esetben kiváló szerepre tarthat igényt.

Igy tehát eljutottam odaig, hogy a nemzeti emlékmű művészeti megoldása tekintetében szükségesnek mondjam a képzőművészetek mind a három fájának közreműködését, a háromnak helyes kombinálásában látván a nagy feladat méltó megoldásának egyedüli lehetőségét.

lékjövedelmet s a ki nem járt el a bérlők kívánsága szerint, nem bizonyult ügyesnek a visszaélés terén, azt egyszerűen elbocsájtottak.

A felszólalás nagy vihart keltett.

— Nem tartozik ide! kiáltottak nagy forrongás között.

Záray Károly: Halljuk előbb az egész szabályzatot! Abban meg van állapítva az ellenőrzés a bizottság részéről is.

Cirják Ignác nem hiszi, hogy Záray ki-menjen minden reggel a piacra, ha esetleg az ellenőrző bizottságba beválasztják. Nem bizottság, hanem egy hivatott ellenőr kell oda!

Főispán: Kérem előbb egész terjedelmében a szabályzat felolvasását s azután tessék hozzászólni.

Pintér Ferenc, első aljegyző, erre felolvassa a szabályzatot.

A szabályzat 2-ik szakasza szól az 1000 frt fizetéssel alkalmazandó ellenőről, a vám- és helypénzszedőkről, kiket a polgármester fogad fel. Országos vásárok idejére kíségtők is alkalmazandók.

A 3 ik szakasz a vám- és helypénzjegyekről szól, melyek sorszámmal és napi kelttel látandók el és a kiadott mennyiségről a számvétség értesítendő. Szerdán és szombaton délután 2 órakor leszámolnak a jegyekkel a szedők. Ezekről a fogyasztási adótanácsnok naplót vezet és öt naponként a jövedelmet a pénztárba beszolgáltatja. Hó végén az egész havi forgalomról leszámolás tartatik. A számvétség a jegyeket és a jövedelmi naplót s a kezelt pénzt bármikor megvizsgálhatja.

A helypénzszedés tétele alatt elő van írva a felügyelő ellenőr teendője. Teljesíti az ellenőrzést a piacon s 1000 frt kauciót tartozik letenni. A helypénzszedőkkel a jegyátvételi napló alapján minden szerdán és szombaton leszámol a jegyeket illetőleg.

A helypénzszedők: belsők, a kik a piacon és külsők, a kik a közlekedési utakon teljesítik a helypénzszedést és 50 frt ovadékokat tesznek le.

A vámdíjszedés megmarad nyugoti és keleti kerületben; előbbihez a budai külváros és a belváros, meg a bányatelepi közlekedés, utóbbihoz a szigeti és siklői városrészek tartoznak. A kerületi ellenőrök a fogyasztási adó ellenőrzésével együtt gyakorolják az ellenőrzést, hogy az esetleges jövedékcsontitást megállapítsák.

A vámszedők az átvett jegyekről ívet kapnak és hetenkint két leszámolást tartoznak tenni. A vámszedő egész vagyonával kezeskedik és a vámszedést a vámház előtt tartozik teljesíteni s onnan el nem távozhat. Ha mulasztást követ el, 10 forint rendbirsággal sújt-

E ponton azonban még meg nem állapodhatunk. Fel kell még vetnünk a kérdést: vajjon tehát a tisztán történelmi megoldás teljesen figyelmen kívül hagyandó-e vagy nem forog-e tenn ok a megoldás keretébe való belevonására?

Tekintettel arra, hogy nagyjaink porainak és egyéb történelmi ereklyéinknek kegyeletes megőrzésében a mult iránti hála és tisztelet legközvetlenebb, legegyszerűbb és legnaivabb, tehát legmegindítóbb megnyilatkozását látjuk, azt hiszem, hogy a történelmi megoldás nem nélkülözhető.

Nem nélkülözhető különben már azért sem, mert a nemzet összességének szánt nagyszabású és maradandó emlékmű, a melytől azt kívánjuk, hogy valóságos zarándokhelye legyen és maradjon a hazafias kegyeletnek és kiapadhatatlan forrása a honfiai lelkesedésnek, kell, hogy a legszelesebb rétegekre egyaránt hasson.

Ezen szempont megkívánja, hogy a hatás eszközeit a legszelesebb alapokra fektessük és ez vezet, a mikor az emlékműben nemcsak a nemzet, hanem a haza, a honi föld, számára is követelek helyet. Szépséges tájainak jellemzetes és hangulatos előadása nagy előnyére lesz a mű szépsészeti hatásának és a honszeretet ápolásának egyaránt.

Azután mennyi e haza földjén a honfivér áztatta göröngy?! Nem volna-e poétikus gon-

ható s esetleg rögtön elbocsájtható. Végül a közönséggel illedelmesen és udvariasan kell bánniok úgy a helypénz-, mint a vámszedőknek.

A szabályzat felolvasása után *főispán* felteszi a kérdést:

— Kiván valaki hozzászólni?

Engel József az idő rövidsége miatt elfogadja a Tanácstól most ezt a szabályzatot. De mert az sokkal fontosabb, hogysem egyszeri hallásra tárgyalható lenne, indítványozza, hogy ideiglenesen — folyó év végéig — fogadtassék el. Azalatt nyomtatásban oszszák ki a bizottsági tagok között és újra tárgyalják majd, mikor végleges elfogadásra kerül a sor.

Papp József nem kívánt volna hozzászólni az ügghöz, ha olyan kemény felszólalás nem történt volna. Círják bizottsági tag vádall állt elő és csalásról beszélt. A vidékieket megcsalták, zsarolták e vád szerint. Ha a bérlok illet elkövetnek, büntetést érdemelnek. De a vád és gyanúsítás éri a rendörkapitányságot is . . .

Közbekialtások: Az nem hibás! Megbuntette, a kiket feljelentettek!

Papp József: De az ellenőrzéssel ő volt megbizva s így az ellenőrzés elmulasztásával van most gyanúsítva. De a szóló Círjákat is hibáztatja. Neki tudomása volt a visszaélésekről; neveket is tudott; nem teljesítette hát kötelességét, mikor jelentést nem tett az esetekről. A legnagyobb hibát ő követte el; mert engedte futni a bűnösöket. Ő szó nélkül ezt nem hagyhatja. Akkor kellett volna Círjárnak előállnia, mikor meg lehetett volna gátolni a visszaéléseket s nem most vádolni és gyanúsítani.

A felszólalást nagy zaj kísérte.

Círják Ignác személyes kérdésben szólal fel. Azt hitte, hogy előtte szóló észrevételeket tesz a szabályzathoz s e helyett őt támadja meg. Feljelentést nem tehetett, mert a visszaéléseket elkövetők neveit nem ismerte. Előtte szóló jobban tette volna, ha a szabályzathoz szól hozzá. Ott van például az a körülmény, hogy a kofák már az utakon megveszik a piacra jövő vidékiektől az árut s átveszik tőlük a helypénzcédulát is. Így tehát ketten árulnak egyszer fizetett helypénz mellett. Javasolja, hogy más színe legyen a vidékieknek az utakon kiadott helypénzcéduláknak és más a piacon kiadottaknak.

Majorossy Imre polgármester Círják előbbi felszólalására megjegyzi, hogy az eső után köpönyeg. A mi visszaélés történt és bejelentett, a rendőrség mindnyájáért szigorú bünte-

dolat e hantokból örök emlékül egy-egy márékkal diszes urnákban elhelyezni, hogy együtt legyen a porladozó csontokkal a föld, a mely egykoron mohón szívta magába a hősök drága vérért?

És a honi föld gyönyörűségét a Szent-Gellérthegyről a maga természetes szépsége hirdeti legelragadóbban, lévén a Szt. Gellérthegy az ország egyik legszebb, talán legbrilliansabb kilátópontja. Csak úgy kell az emlékmű épületét terveznünk, hogy könnyen megközelíthető, kényelmes és lehetőleg magasán fekvő kilátóhelyeket találjunk rajta, a többit elvégzi maga a természet. Mert az a panorama, a mely a Gellérthegyről, vagy épenséggel annak valamely magas tornyáról, kupolájáról kinálkodik, valóban páratlan a maga nemében és tökéletesebb fogalmat nyújt e föld változatos és igéző szépségéről, mint a legkitűnőbb művészi előadás.

Összegezvén az eddigieket, szerény nézetem a következő: a nemzeti emlékmű célja lévén a nemzet dicső múltjának kegyeletteljes dicsőítése és a haza drága földjének magasztalása, amazt kombinált uton eszközölje: a történelmi uton (temetkezési hely, ereklye-muzeum) és a művészeti uton (nagyjaink szobrai, történelmi képcsarnok); emezt a történelmi nevezetességű hantok kegyeletes megőrzésével, a haza legszebb tájainak művészi előadásával és a helyzet nyújtotta természetes panorama kialakításával.

tést mért ki. Ilyen rekriminációkra épen nincs szükség most, mikor a házikezeléssel minden visszaélésnek eleje vétetik. *Engel József*nek most az egyszer nincs igaza. A felolvasott szabályok csak kezelési szabályzatot és nem szabályrendeletet képeznek. Ha kell javítás, azt a Tanács mindenkor megteszi s a közgyűlés elé terjeszteni fogja. A fő a felügyelő ellenőr és ezt *Philippovits József* személyében meg is találták, a ki a helypénzszedéssel tizenöt év óta foglalkozik és ismeri annak minden csinyját binját. Ő félt a házikezeléstől, mert ilyen megfelelő egyént nem ismert. De most már rendben van ez a dolog is S végül az annyira kárpált, annyira neheztelt helypénzbérlő most az összes készletben levő helypénzcéduláit átadta a városnak, a mit bizonyára nem tesz, ha nem viseltetik jóindulattal a város iránt. Ezért elismerés illeti meg s nem a kárpálás.

Teleki (Tauszig) Zsigmond óhajtja, hogy a helypénz és vámszedési szabályzat kinyomattassék és a községekbe megküldessék, hogy így a vidékiek azt megismerjék és tudják, mit kell fizetniök s ne beszélhessenek visszaélésekről.

Majorossy Imre polgármester ezt nem tartja szükségesnek. Mert a szabályzat nem új, a régi és azt mindenhová megküldték. Ha a miniszter az új tarifát jóváhagyja, akkor azt kinyomatják és megküldik mindenhová, a hová szükséges.

Főispán: Kiván még valaki a tárgyhöz szólni?

Záray Károly szintén azt ajánlja, hogy a szabályzat csak ideiglenesen fogadtassék el és a miniszteri jóváhagyásnak az új vámtarifára vonatkozó megtörténte után a jövő évre, beható tanulmány után új szabályrendelet alkottassék.

Teleki (Tauszig) Zsigmond a polgármester felvilágosító szavai után indítványát visszavonja.

A közgyűlés pedig — *Engel József* indítványához képest — a szabályzatot ideiglenesen, a folyó év december hó 31-ig tartó hatálylyal elfogadja, megbizván a Tanácsot, hogy a kiküldött ellenőrző bizottsággal egyetemben végleges szabályrendelettről eleve gondoskodják s azt kinyomassa és a városatyáknak kellő tanulmányozás végett idejében megküldje.

Muszáj.

Következett a Tanács javaslata a vámdíj és helypénzszedésnek f. évi július 1-től házikezelésbe vétele folytán az eleső bérek pótlása tárgyában.

Pintér Ferenc első aljegyző, olvassa a javaslatot, mely szerint a 15 ezer forintnyi eleső bér a házipénztárból való visszafizetés terhe mellett a tőkékből pótolassék.

A javaslatra csak ez a megjegyzés halatszott:

— Muszáj! Hát elfogadjuk.

Majorossy Imre polgármester előadta még, hogy a bérlő negyedévenként előre fizetvén be a 15 ezer forint helypénzbérletet, azt most, mikor a helypénz naponként folyik be, a házipénztárban pótolni kell.

A közgyűlés elfogadta minden ellenvetés nélkül a Tanácsnak erre a pótlásra vonatkozó javaslatát.

A városi szeszfogyasztási illetékszedési jog meghosszabbítása iránt a Tanácsnak előterjesztett javaslata szintén ilyen muszáj-dolog. Az 1895 ben megengedett illetékszedés ez év végével lejár. De a város ezt a jövőben sem nélkülözheti, mert így is hét százalékkal kellett a városi pótdótot emelni a miniszter rendeletéből s a szeszfogyasztás terén varható állami intézkedések szintén tetemes veszteséget fognak okozni. Tehát 1899. január 1-től az illetékszedési jog meghosszabbítását, illetve véglegesítését kell a kormánytól kérelmezni.

A javaslatot — *Majorossy Imre* polgármester hozzászólása után — a közgyűlés szintén minden vita nélkül elfogadta.

A város számlatartozásai.

A Tanács előterjesztése a városnak a kórház irányában fennálló számlatartozásai kiegyenlítése tárgyában — már nagyobb érdeklődést keltett.

A Tanács javaslata — a számvevő kimutatása alapján — mindenekelőtt azt konstatálja, hogy a városnak jelenleg 32 830 forint cselekvő többlete van. E többlet mellett minden tartozása a városnak kiegyenlítést nyer. A város tartozása pedig 15.900 frt. A múlt évi és folyó évi számlák kiegyenlítésére 40 ezer forint kell. A szegényház 70 szegény helyett 112 szegényt lát el s 6800 forint helyett 10 ezer forintba kerül. Itt áll elő a városnak a kórházzal szemben a fenntartásért 6671 frt 50 krajcár tartozása, melyet kölcsönfelvétellel javasol pótolni a Tanács. A kölcsön hat ezer forint legyen és 10 évi törlesztésre vétessék fel, a Rudolfinum-árvaház élelmezési alapjának terhére. Ezek szerint a város összes számlatartozásai rendezvők, tehát a házipénztárnál különleges intézkedésre nincs szükség; bizasék meg a Tanács a kórházzal szemben fennálló tartozás kiegyenlítése végett a 6000 frt kölcsön gyors felvételével s ez a Rudolfinum élelmezési alapja terhére állíttassék be. Szükséges végül a szegényházi ápoltak számának redukálása s ha oda nyugdíjat vagy kegydíjat huzók is bejutnak, azok nyugdíjukat vagy kegydíjukat a városnak fizessék át.

A javaslat felolvasása után *Mutnyánszky Béla* kérdi, hogy mennyi követelése van kint a városnak és milyen természetűek azok? Mert így teljes tájékozottsága senkinek sincs a városnak finánciális viszonyai felől.

Majorossy Imre azt mondja, hogy ez a kérdés a zárszámadásokhoz és nem ide tartozik. Tény, hogy a szegényház költségvetése 70 szegényre szól és a közgyűlés maga 112 szegényt vett fel, de pénzt nem adott hozzá. A kórház tisztán humanitásból látja el a szegényházat s a vele szemben fennálló tartozást ki kell egyenlíteni. A város többi számlatartozásai — mint a főszámvevői kimutatás föltünteti — kiegyenlítést nyernek a város kintlevő követeléseiből.

Főispán: A bizottsági tag ur felvilágosításul kéri a főszámvevői jelentés felolvasását. Ehez joga van.

Deutsch Kornél főszámvevő felolvassa jelentését, mely szerint a városnak volt a múlt évben 104.400 frt követelése és 52.118 frt tartozása. A követelésből 24 ezer forint kétes, tehát a tartozások kifizetése után a követelésekből leszámítva a kéteseket, marad a városnak még 28.291 frt jó többletkövetelése.

A részletes jelentésből kitűnik, hogy az új kölcsönre van egyedül szükség.

— A legújabb kölcsönre! szól valaki.

— Nem. A legújabbra majd ezután lesz szükség. Jegyzi meg a jelentése a végére ért főszámvevő.

Mutnyánszky Béla az egyes részletes kimutatásra nem kíváncsi. Ebből is konstatálja, hogy milyen rendszertelen állapotok vannak a házipénztárban. A Tanács nincs jogosítva, hogy a fiáksztételeket más célra fordítsa, mint azok előirányozva vannak, mert azok csak a folyó évre vannak fedezetül kijelölve s nem a múlt tartozásai kiegyenlítésére. Így állnak elő a számlatartozások és egyéb adósságok, mert a Tanács elkölti a folyó évre előirányzott összegeket régi adósságokra s akkor kölcsönhöz kell nyulni. Nem járul hozzá az előterjesztéshez.

Majorossy Imre polgármester szerint a felszólaló félreértette az előterjesztést. Csak a jövő évtől ajánlja így rendezni a város tartozásait.

Deutsch Kornél főszámvevő is azt mondja, hogy az előterjesztés nem érinti a költségvetést. Csak a módokat terjeszt elő az adósságok kifizetésére.

Teleki Zsigmond kívánja, hogy a koldulás végleges megszüntetése iránt tegyen a tanács javaslatot, ha másként nem lehet társadalmi uton vagy valami egyesület alakításával

szerezze meg a szükséges anyagi eszközöket; de a polgármester ama felvilágosítása után, hogy az egész szegényügy egységes szabályrendelettel ugys rendezve lesz, indítványát visszavonta.

Ezután a közgyűlés a tanács előterjesztéséhez képest elhatározta, hogy a szegényházi tartozás kifizetésére a város kölcsönt vegyen fel.

Hasonló tárgyat tartalmazott a tárgysorozat következő pontja is. A kórház kiépítésére és felszerelésére tetemes költségek merültek fel, a városnak kórházi ápolási díjak címen fenlevő követelése azonban még nem voltak behajthatók s azért a felmerült költségeket a városi pénztárból s a Rudolfinum-alapból felvett kölcsönökkel fizették ki, mit a közgyűlés utólag jóváhagyott.

Kijelölés ösztöndíjra.

Kovács Zsigmond, volt pécsi püspök egy 120 frtos ösztöndíjat alapított a pécsi állami főreáliskola egy tanulója részére, kit a mindenkori pécsi püspök a város által jelölt három tanuló közül nevez ki. A mai közgyűlés a tanács előterjesztéséhez képest tette meg a hármas kijelölést, elsőnek jelölve *Misángyi Vilmos*, főreáliskolai tanulót.

A kigyó-utcai büntanyák kitelepítése.

A pécsi zsidó hitközség kérelmet intézett a városhoz, hogy az iskolája és imaháza közelében levő Kigyó-utcaból az ott levő bordélyüzletek távolíttassanak el, a mely kérelemre nézve a tanács azt az előterjesztést tette, hogy tekintettel az ilyen kitelepítés nehézségeire, érdemi intézkedés előtt a tanács bizassék meg javaslattételre, hogyan és hová lenne a kitelepítés eszközölhető.

Perls Ármin dr. nagy szónoki hévvel s a közgyűlési teremben szinte szokatlan lendülettel előadott beszédben fejtegeti a kigyó-utcabeli büntanyáknak a közkerécsre s a közszemérem érzetere gyakorolt romboló hatását. Hogy ilyes tanyákra szükség van, nem tagadhatja, mert azok a bűn szennyének levezető csatornái, de a mint csatornákat nem szoktuk a földszínen vezetni, ugy ezeket a büntanyákat sem szabad a város központján, egy istentiszteletré szent épület, iskola, törvényház, ügyvédi kamara közelében megtűnünk. Nem fogadja el tehát a tanács javaslatát, hanem kéri a kitelepítés feltétlen elrendelését, a kivitelre szükséges idő engedélyezése mellett.

Záray Károly dr. erkölcsi tekintetéből szintén a kitelepítés mellett van, de mivel ez huzamosabb időt vesz igénybe, annak rögtön megszüntetésére, hogy ez utca forgalma a zsidó hitfelekezet istentiszteletét továbbra is botránkoztassa, azt indítványozza, hogy a Kigyó-utca a Nepomuk-utcaból levezető vízfolyás keresztvezésénél fallal elzárassék, mit utóbb oda módosít, hogy elég lesz oda egy vasrácsos kapu is.

Vaszary Gyula főkapitány kijelenti, hogy ő mindig a kigyó-utcai üzletek kihelyezése mellett volt s most is azt akarja, ha a város megadja hozzá a szükséges eszközöket, mert utcaszabalyozás és kisajátítás nélkül ott a már engedélyezett üzleteket megszüntetni nem lehet.

Papp József indítványozza, hogy a közgyűlés már most határozza el elvileg a bordélyházaknak onnét való eltávolítását s ennek a határozatnak miként leendő végrehajtása iránt a tanács majd tesz javaslatot. Nehéz lesz ugyan ennek kivitele, de nem lehetetlen, csak komolyan kell akarni.

Teleki Zsigmond a kérdéses üzleteket a város lakott területéről egyáltalán kitiltandóknak véli, mert itt mindenütt megbotránkoztatják a környékelieket, indítványozza tehát, hogy a város lakott területétől legalább 500 méternyi távolságban türessenek csak meg a bordélyházak.

Mutnyánszky Béla szerint a kigyó-utcabeli bordélyüzletek kisajátítás nélkül is eltá-

volithatók onnét, határozzuk el tehát most elvben a kitelepítést s utasítsuk a tanácsot, hogy erre vonatkozó szabályrendelet iránt terjeszsen elő javaslatot.

Bolgár Kálmán ellensége az elvi határozatoknak; ebben a kérdésben is határozottunk már elvileg s az ügy még most is abban a stádiumban van, mint volt azelőtt. *Záray* indítványához nem járul, mert az utca elzárása tényleges jogsérelmet s az eddigi uthasználat megháborítását képezne, hanem határozza el a közgyűlés, hogy a kigyó-utcai bordélyüzletek másfél év alatt onnét eltávolíttassanak, a tanácsot pedig utasítsuk, hogy ennek keresztülvitelére nézve, az ide vonatkozó szabályrendelet módosításával kapcsolatosan, javaslatot tegyen.

Czirják Ignác a bordélyoknak az egész város területére való szétszórását ellenzi, mert máris mindenfelé vannak ilyen büntanyák, a melyek az erkölcssteleniséget mindenfelé terjesztik.

Polgármester véleménye szerint most csak elvileg lehet a kitelepítést elhatározni, mert még az is eldöntendő kérdés lesz, hogy a kitelepített üzletek ismét egy helyen összpontosíttassanak vagy különböző helyekre engedélyeztessenek. Addig is azonban, míg a kitelepítés keresztül vihető lesz, hozzájárul *Záray* utca-elzárási indítványához.

Vaszary Gyula rendőrfőkapitány legfőlegb a nappali elzárást pártolhatná, de éjjel a közlekedést csak egyik utcatorkolatra szorítani nem lehet, mikor most a kétoldalról való közlekedés mellett is folyton vannak panaszok zajos összeütközések miatt.

Még többen is szóltak a tárgyhoz s a tárgyalás utóbb már egészen elposványodott, míg végre a közgyűlés többsége elfogadta *Bolgár Kálmán* indítványát, az utca-elzárási indítványt azonban elvetette.

Apróbb ügyek.

A következő tárgyakkal már gyorsan végzett a közgyűlés. Özv. *Müller Károlyné* 100 frtos kegydíjat az 1899-ik évre is megszávatá; *Pintér Jenő* dr. orvosi oklevelének kihirdetését tudomásul vette s végül elhatározta, hogy a baja-báttaszéki dunai áthidalás érdekében megindított mozgalomhoz csatlakozik s az érdekeltség részéről a kormánytól közbenjáró küldöttségben is részt vesz.

A hitelesítő küldöttség kijelölése után a közgyűlés 1/2 12 órakor véget ért.

H i r e k.

Pécs, 1898. június 30.

Péter-Pál.

A két nagy apostol ünnepe a jövő nemzedékének a pihenést, a föld népének a munka kezdetét jelenti.

A meleg nyár első, szép ünnepe ez, melyet megül úr és paraszt egyaránt, hogy hálát adjon az Ég Urának az elmúlt félesztendőben élvezett kegyeiért és segedelmét kérje a második félévre.

A néphit ugy tartja, hogy Péter-Pál napján szakad el a buza gyökere. Magyarországon nagy ünnep a június 29-ike, mert akkor kezdődik az aratás. Egy hosszú esztendő reménykedése, buzgó imádság fogantja, néhez munka gyümölcse ilyenkor kerül aratás alá. Az aranykalászok átizzanak az égető napsugárban s országszerte megpendül a kasza, sikoltoz a sarló. Marokverő lányok dala összevegyül a fűrj kiáltásával s mint az orgonabugás szól bele a megdülő rendek suhogása. Dél tájban azután már elcsöndesül a dal. A munkások arcáról szakad a verejték, a kasza meg-megakad, a gyűjtők el-elbabrálnak a szalmaguzszsal s alig várják, hogy a tikkadt hőségben, poros napsugáron át kiszűrődjön a déli harangszó, vagy hogy elveszzen a buza-földről az árnyék.

Két-három hét múlva már kerepelnek a cséplők, puffog a hadaró, repül a rostaalja...

Az aratás kezdetét jelentő ünnep tegnap enyhe idővel mult el felettünk. Az égről nem tűzött azonban le a meleg napsugár; felhők árnyalták gyakorta a ragyogó napot és esőre hajló idő volt.

Már kedden este tíz óra felé messziről erős villámlások cikáztak bele a derült csillagos éjszakába, valahol nagy zivatar vonult végig ismét; de Pécs — hála a Gondviselésnek — ismét elkerülte.

Bucus a székesegyházban.

Péter-Pál ünnepe nagy ünnepe székesegyházunknak is. A két apostol lévén a püspök-templom védőszentje, e napon bucsu van a székesegyházban, a mikor is a mézesbábos sátrakat felállítják a templom előtti téren s a falvak festőies viseletű lakói is bejönnek a bucsura.

Igy volt tegnap is.

Reggel 9 órakor szentmisét pontifikált a székesegyházban *Hetyey Sámuel* megyés püspök, a ki tegnapelőtt hét órakor jött be fogatán Nadasdról Pécsre. Utána *Fajth Lajos*, szentzéki jegyző tartotta az ünnepi hitszónoklatot. Azután egész nap telve volt a sétatér nagy közönséggel, a hol az elegáns toaettek között élénk színeivel feltűnt a falusi asszonyok és leányok költői viselete.

Az ünnepet különben az összes templomokban istentiszteletekkel és délután litániák tartásával ülték meg.

Az iskolák bezárása.

Pécs összes iskoláiban tegnap zárták be a tanévet, a nő-zárda iskolájának kivételével, a hol már ezelőtt másfél héttel megtörtént a tanév bezárása.

Tegnap aztán a többi iskolákban is kiosztották a bizonyítványokat és Értesítőket, no meg a szorgalmas és jóviseletű tanulóknak a jutalmakat is.

A *ciszterci-rend pécsi róm. kath. főgimnáziumának* növendékei reggel félnyolc órakor misét hallgattak a belvárosi templomban és nyolc órakor bevonultak az intézetbe, hol az osztályfőnökök kiosztották a bizonyítványokat és Értesítőket.

A *belvárosi népiskola* növendékei nyolc órakor hallgattak misét a templomban s ezután a fiú és leányosztályokban megtörtént a bizonyítványok kiosztása.

A *polgári leányiskolában* délelőtt kilenc órakor volt a tanév ünnepélyes bezárása, a jutalmak és a bizonyítványok kiosztása.

A *felső kereskedelmi iskolában Kondor Béla* igazgató szintén tegnap délelőtt féltíz órakor osztotta ki a bizonyítványokat.

A *m. kir. állami főreáliskola* évváró ünnepélye után tegnap délelőtt 10 órakor volt a bizonyítványok, jutalmak és az Értesítők kiosztása.

Végül a szigeti külvárosi, ágoston-téri és felsővámház-utcai *népiskolákban* tegnap félkilenc órakor zárták be ünnepélyesen a tanévet, hálaadó istentisztelet halgatása után, az Értesítők kiosztásával.

És a jövő nemzedéke boldogan oszlott szót Péter-Pál ünnepén a vakációra, a mely tanítóknak is meghozta a jól megérdemelt pihenés napjait.

Leányvásár.

Aratás alkalmára szokásban van még most is a falusi sokacoknál, hogy Péter Pál ünnepén bejönnek a városba és itt ugynevezett leányvásárt tartanak.

Ezen választanak maguknak az arató legények az aratáshoz marokszedő lányokat s természetesen, ez a választás nagy mulatság mellett történik.

Annál is inkább, mert ez a leányvásár gyakran alapja annak, hogy az arató legény és marokszedő leány — férj és feleség lesznek az őszön, mikor már befejezik az összes mezei munkát.

Ilyen leányvásár volt tegnap délután a

siklósi-utca egyik vendégfogadjában, a hol folyt a multság egész estig és igen sok kíváncsi nézőjük akadt a festőies öltözetű sokac lányoknak s menyecskéknak.

Jégeső.

Az idő kitartott az egész nap.

Ugy este tíz óra tájban azonban ismét villámok cikáztak bele távolról a nyári holdvilágos, csillagos éjszakába s Péter-Pál még sem mulhatott el nagy eső nélkül, a mely bizony jeget is hozott.

Szerencsére a féltizenkettő után kezdődött zivataros idő alig tíz perc alatt végigvonult városunkon és a jég számbavehető kárt sehol sem okozott.

Napirend 1898. július 1-én.

Naptár: péntek, jul. 1. Róm. kath.: Theobald. — Prot.: Theobald. — Görög-kel.: (jun. 20.) Judó. — Zsidó: Thamusz 11. — Nap két 3 óra 51 perckor; nyugszik 7 óra 43 perckor. — Hold két 5 óra 37 perckor reggel; nyugszik 49 perckor éjjel után.

Időjárás: hőmérséklet 22 Celsius fok meleg; légnyomás 754. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: száraz, meleg idő várható.

— **(Évzáró ünnepély a főgimnáziumban.)** Szerdán délután 5 órakor a tornacsarnok tágas helyisége városunk színe-javát látta vendégeül, kik egybegyültek, hogy meghallgassák a főgimnázium ifjúságának ének s zene-ünnepélyét. A műsor legtöbb számát az intézet ismert, jelestehetségű énekkara töltötte be a legválasztékosabb énekszámokkal, minden egyes darabnál külön-külön mutatva be kitünő énektehetségét. A sok szép énekszám közül kiemeljük a »Zengjen ajkunk« című dalt, mely Meiszner Imre szerzeménye, ki már a ciszt. rend jubileumi ünnepélyén előadott »Cantate«-jával s most újból bemutatta fényes zenei tehetségét, — az összhangzatos, szabatos szép előadás annak minden zenei szépségét érvényre juttatta. Az intézet jól szervezett kis zenekara is kített magáért, előadva a »Stephanie Gavotte«-ot, majd a meg-megújuló tadviharért viszonzásul néhány kedves népdalt játszottak kitünő korrektséggel, szép színezéssel. Frank Richard (V. o.), Raab Antal (VII. o.) együttes hegedűjátéka, kiket zongorán Antoni Miklós (V. o.) tanuló kísért, brilláns hegedű-játékukkal minden igényt kielégítettek. Némethy József (V. o.) tanuló jeles zenei tehetséggel játszotta hegedűn harmonikus zongora-kísérettel Beriot: Concerto VI. Blaskovics Iván (VIII. o.) tanuló Tóth Kálmán »Amit az Isten végzett« című költeményét szavalta érzéssel és értelemmel. Záradékul Incédy Dénes ig. tartott beszédet az ifjúsághoz; az ő szeretetteljes modorával egyszerű, keresetlen szívhez szóló szavaival lelkesítette az ifjúságot kitartásra, szorgalomra. Talán nem rontom az ünnepély harmoniáját, — így kezdé beszédét — ha néhány szót szólók az ifjakhoz. Nem hiszem, mert a zene s ének is a szívhez szól, az én szavaim is a szívből jönnek s a szívhez szólnak. Majd intézetét a családhoz hasonlítja, ő hasonlólag a család fejéhez aggódó gonddal, szeretettel örökös szeretett gyermekei, az ifjúság fölött. Végül lelkes szavakkal mond köszönetet a fáradhatatlan buzgalmu, kitünő ének- s zene-tanár, Bitter Illésnek, kinek hervadhatatlan érdemei vannak abban, hogy az intézet ének s zenekarát ily fényes nivóra emelte. Szavaira felhangzó lelkes eljenzés bizonyosága, hogy visszhangja, tolmácsolója volt ő az ott összegyűlt közönség érzelmeinek, kik az elismerés hervadhatatlan labáiraival adóznak a kitünő ének- s zenetanárnak. Záradékul még felolvasta megjutalmazta a zene s ének terén kiváló buzgalmu s tehetségű tanulókat, névszerint: Poszek Géza VIII., Frank Richard V., Antoni Miklós V., Gebhardt József V., Némethy József V., Mess Jenő III., Dezlik Imre II., Peterdy Ferenc II. oszt. tanulókat. Ezek jutalmazására aranyokat küldtek Vajda Ödön zirci apát, Békeffy Remig egyet. tanár, Pataky Luci-

dus irg. r. perjel, Incédy Dénes ig., Magenheim József, Rang József plébánosok. Evvel befejeződött a lélekemelő ünnepély, az ifjúság kéthavi pihenőre tért, hogy azután ujult erővel igyekezék megtartani azon kitüntető dicséretet, melyet eddig magának kivívott.

— **(Egy állomásfőnök ünnepelése.)** Tegnapelőtt ünnepelte Lajos József állomásfőnök Német-Bólyban 25 éves szolgálati jubileumát. Azt a megható ragaszkodást, a melylyel nemcsak pályatársai vannak iránta, hanem csaknem minden tisztelője, valóban megérdemelte s ezt látni jól esett az összes jelenlevőknek. Délután 4 órakor lakásán üdvözölték a jubilánst, este 8 órakor pedig mintegy 100 terítékű fényes bankett volt tiszteletére, a melyen számos toaszt hangzott el.

— **(Szini előadás a kath. legényegyletben.)** A kath. legényegyletben tegnap este megismételték »A sárga csikó« című szindarab előadását, a melyre szép számmal jelentek meg az érdeklődők, a kik állandóan jól mulattak a szereplők ügyes játéka folytán, a kik különösen a vig jeleneteket játszották meg igen jól, többször keltve ezek által hangos derűtséget. A szindarab előadása után tánc következett, melyből úgy a szereplők mint a nézők bőven kivették részüket.

— **(Szigorlat.)** Stern Ármín végzett joghallgató a tételes szigorlatot Budapesten letette dicséretes eredménnyel.

— **(Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.)** Dragonescu pénzügyigazgató a hivatalos órákat a pénzügyigazgatóságnál akként változtatta meg, hogy ott ezentul június, július és augusztus hónapokban reggeli 7 órától délutáni 1 óráig, a többi hónapokban pedig reggeli 8 órától délutáni 2 óráig lesznek a hivatalos órák s a pénzügyigazgatósági iktató hivatal is ezekben a hivatalos órákban áll a felek rendelkezésére. Illetőleg ezen időben nyújthatják be kérvényeiket. Az új rend már holnap, július hó 1-én lép életbe.

— **(Himen.)** Kacs Kovics Géza pécsi kereskedő, jövő hó 10-én tartja esküvőjét Sumonyban Liebscher Gabriellával. Tanuk lesznek Kenedi Imre dr. kir. ügyész Komáromból és Leksza I. uradalmi mérnök Dombóvárról. — Kelemen Mózes dr. pécsi ügyvéd tegnap Siklóson Weisz Etelka kisasszonnyal, Weisz Vilmos siklósi földbirtokos leányával házasságot kötött.

— **(Előléptetések.)** Kis Károly szegzárdi kir. törvényszéki és Szentpéteri József paksi királyi járásbírói bírák a VII. fizetési osztályba lettek előléptetve.

— **(A baja-báttaszéki hid.)** A mai közgyűlés foglalkozott a baja-báttaszéki hid ügyében megindított mozgalommal. Az előkészítő bizottság lapunknak is beküldte e tárgyban kibocsájtott felhívását, melyet itt közlünk: »T. Czim! Nem új eszmét pendítünk meg, tört csapáson haladunk, a midőn a Közép Dunának Baja-Báttaszéknél leendő áthidalása, a Baja-Báttaszéki összekötő vasut létesítése érdekében sorompóba hívjuk Fiuméig, Brassóig az összes, e kérdésben érdekelt tényezőket. Alig létezik széles e hazában vasuti összeköttetés, mely kereskedelmi, nemzetgazdasági, kulturai, de stratégiai szempontból is fontosabb szerepre volna hivatva, mint a Baja-Báttaszéki összekötő vasut. És dacára annak, hogy a magas kormány e vasuti vonalnak, az ország ezen főartériájának kiváló horderejét régóta felismerte, dacára annak, hogy az érdekelt vidék a létrehozatalt évek óta kitartással és lankadatlan buzgalommal szorgalmazza, mégis ezen országos fontosságú ügy ma sem bontakozott ki a tervezgetés kezdetleges állapotából. Egész az 1870-ik évig nyul vissza a Duna áthidalásának és a vasut létrehozatalának története; 1893-ban erős akció indult meg a vasut létesítése érdekében és az 1893 évi október hó 1-én Báttaszéken tartott értekezlet új reménnyel töltötte el azokat, kik e kiváló horderejű vasut miha-

marabbi kiépítést az országos kereskedelem felvirágzása, egy nagy és tekintélyes ország-rész fellendülése érdekében szívükön hordozták. Fájdalom, az akkor oly buzgó hévvel megindult mozgalom az évek során elposványosodott, a nagy jelentőségű kérdés szellőztetése lekerült a napirendről és egy széleskörű érdekkomplexum élénk óhajának megvalósítása beláthatlan hosszú időre elodáztatott és még azok is, kik a legujabb nagy vasuti beruházási kölcsöntől várták a régóta vajdó kérdés végleges megoldását, ma már reményvesztve és csalódottan tekintenek a közel jövőbe. Az 1897. évi XXX. t. c. által legutóbb megszavazott 123 millió forintnyi vasuti beruházási kölcsön egy árva szóval sem említi fel a dunai áthidalást és a Baja-Báttaszéki vasut kiépítését. Mi természetesebb, mi indokoltabb tehát, hogy egy folyamatba teendő nagy társadalmi mozgalom elevenítse ismét fel a feledésnek indult országos ügyet és a maga kitartó szorgalmazásának erkölcsi nyomtatékával kalauzolja azt elvégre a véglegesség forrón óhajtott révpártjára? Annyi évi eredménytelen várakozás után bizonyára elérkezett az idő, hogy mindannyian, kik hazánk ezen nagy fontosságú ügyében közelebbről érdekeltek, egy szívvel egy lélekkel sorakozzanak a közös táborba és egyesített erővel törekedjenek diadalra juttatni azt a zászlót, a melyre ezen régtől fogva huzódó ügynek sikeres megoldása van felírva. Az alulírt végrehajtó bizottság minden személyes tekintet félretéve, egyedül az országos ügynek kiváló horderejétől vezérelve, melyet általánosan ismert voltánál fogva fejtegetni bizonyára felesleges, elhatározta, hogy nagy társadalmi mozgalmat tesz folyamatba és annak sikere érdekében csatlakozásra hív fel az egész érdekelt vonalon lévő minden tényezőt Fiuméig, Brassóig. Meglévén győződve, hogy a melyen tisztelt Cim helyesléssel és megtanulással találkozandának azon indító okok, melyek az alulírt végrehajtó bizottságot a mozgalom megindítására sarkalták, meglévén győződve, hogy a tisztelt Cim is célszerűnek és előnyösnek tartja, miszerint ezen országos ügy egy nagy társadalmi akció útján a megoldás ösvényére tereltessek, vagyunk bátrak hazafias tisztelettel felkérni, hogy az alulírt bizottságot a kitűzött cél megvalósítására irányított tevékenységében nagyrabecsült hozzájárulásával támogatni és az alulírt elnökséget legkésőbb f. évi augusztus hó 1-éig értesíteni méltóztassék, miszerint a megindított mozgalomhoz csatlakozni és annak sikerét erkölcsi befolyásával előmozdítani hajlandó. Baján, 1898. évi június hó 16-án Hazafiúi tisztelettel A végrehajtó bizottság üléséből: Id. Perczel Miklós, a végrehajtó bizottság elnöke. Dr. Lemberger Ármín, Schön Ödön bizottsági jegyzők, petői id. Szutrély Lipót, Dr. Klénáncz György társelnökök.

— **(Kinevezés.)** Trixler Károly alispán Szébenyi Dezsőt a pécsi, Schvarcer Aladár gyüdi segédjegyzőt pedig a siklósi főszolgabírói hivatalhoz díjnokokká kinevezte.

— **(A baranyavármegyei községi és körjegyzők egylete)** jövő hó 5-én délelőtt 10 órakor tartja Mohácson a városháza közgyűlési termében rendes évi közgyűlést, melyre Klombauer Antal elnök és Horváth János jegyző most bocsájtották ki a meghívókat. A közgyűlés tárgysorozatában fontosabb tételek az elnöki jelentés, a múlt évi zárszámadás, a jövő évi költségeloirányzat, a gömör-kishonti, a hontmegyei, a zalavármegyei és a gömörmegyei jegyzői egyletek különféle, a jegyzői életbe vágó indítványai és a hegyhathi járási jegyzői egylet indítványa a megyei hivatalos lap előfizetési díjának százalékalapon való kivetése és a jegyzők által elvezett ingatlanok adójának a községek által való viselése tárgyában.

— **(Elhajtott lovak.)** Stettler György somogy-döröcskei lakosnak a réten legelő két lovát a napokban elhajtották. A tettesek — a

szerezze meg a szükséges anyagi eszközöket; de a polgármester ama felvilágosítása után, hogy az egész szegényügy egységes szabályrendelettel ugys rendezve lesz, indítványát visszavonta.

Ezután a közgyűlés a tanács előterjesztéséhez képest elhatározta, hogy a szegényházi tartozás kifizetésére a város kölcsönt vegyen fel.

Hasonló tárgyat tartalmazott a tárgysorozat következő pontja is. A kórház kiépítésére és felszerelésére tetemes költségek merültek fel, a városnak kórházi ápolási díjak címen fenlevő követelése azonban még nem voltak behajthatók s azért a felmerült költségeket a városi pénztárból s a Rudolfinum-alapból felvett kölcsönökkel fizették ki, mit a közgyűlés utólag jóváhagyott.

Kijelölés ösztöndijra.

Kovács Zsigmond, volt pécsi püspök egy 120 frtos ösztöndíjat alapított a pécsi állami főreáliskola egy tanulója részére, kit a mindenkori pécsi püspök a város által jelölt három tanuló közül nevez ki. A mai közgyűlés a tanács előterjesztéséhez képest tette meg a hármas kijelölést, elsőnek jelölve *Misángyi* Vilmos, főreáliskolai tanulót.

A kigyó-utcai büntanyák kitelepítése.

A pécsi zsidó hitközség kérelmet intézett a városhoz, hogy az iskolája és imaháza közelében levő Kigyó-utcából az ott levő bordélyüzletek távolíttassanak el, a mely kérelemre nézve a tanács azt az előterjesztést tette, hogy tekintettel az ilyen kitelepítés nehézségeire, érdemi intézkedés előtt a tanács bizassék meg javaslatát, hogyan és hová lenne a kitelepítés eszközölhető.

Perls Ármin dr. nagy szónoki hévvel s a közgyűlési teremben szinte szokatlan lendülettel előadott beszédben fejtegeti a kigyó-utcabeli büntanyáknak a közkerkölsre s a közszemérem érzetere gyakorolt romboló hatását. Hogy ilyes tanyákra szükség van, nem tagadhatja, mert azok a bűn szennyének levezető csatornái, de a mint csatornákat nem szoktuk a földszínen vezetni, ugy ezeket a büntanyákat sem szabad a város központján, egy istentiszteletre szent épület, iskola, törvényeszk, ügyvédi kamara közelében megtűnünk. Nem fogadja el tehát a tanács javaslatát, hanem kéri a kitelepítés feltétlen elrendelését, a kivitelre szükséges idő engedélyezése mellett.

Záray Károly dr. erkölcsi tekintetéből szintén a kitelepítés mellett van, de mivel ez huzamosabb időt vesz igénybe, annak a rögtöni megszüntetésére, hogy ez utca forgalma a zsidó hitfelekezet istentiszteletét továbbra is botránkoztatja, azt indítványozza, hogy a Kigyó-utca a Nepomuk-utcából levezető vízfolyás keresztelésénél fallal elzárassék, mit utóbb oda módosít, hogy elég lesz oda egy vasrácsos kapu is.

Vaszary Gyula főkapitány kijelenti, hogy ő mindig a kigyó-utcai üzletek kihelyezése mellett volt s most is azt akarja, ha a város megadja hozzá a szükséges eszközöket, mert utcaszabalyozás és kisajátítás nélkül ott a már engedélyezett üzleteket megszüntetni nem lehet.

Papp József indítványozza, hogy a közgyűlés már most határozza el elvileg a bordélyházaknak onnét való eltávolítását s ennek a határozatnak miként leendő végrehajtása iránt a tanács majd tesz javaslatot. Nehéz lesz ugyan ennek kivitele, de nem lehetetlen, csak komolyan kell akarni.

Teleki Zsigmond a kérdéses üzleteket a város lakott területéről egyáltalán kitiltandóknak véli, mert itt mindenütt megbotránkoztatják a környékbélieket, indítványozza tehát, hogy a város lakott területétől legalább 500 méternyi távolságban türessenek csak meg a bordélyházak.

Mutnyánszky Béla szerint a kigyó-utcabeli bordélyüzletek kisajátítás nélkül is eltá-

volithatók onnét, határozzuk el tehát most elvben a kitelepítést s utasítsuk a tanácsot, hogy erre vonatkozó szabályrendelet iránt terjeszsen elő javaslatot.

Bolgár Kálmán ellensége az elvi határozatoknak; ebben a kérdésben is határozotunk már elvileg s az ügy még most is abban a stádiumban van, mint volt azelőtt. Záray indítványához nem járul, mert az utca elzárása tényleges jogsérelmet s az eddigi uthasználat megháborítását képezné, hanem határozza el a közgyűlés, hogy a kigyó-utcai bordélyüzletek másfél év alatt onnét eltávolíttassanak, a tanácsot pedig utasítsuk, hogy ennek keresztülvitelére nézve, az ide vonatkozó szabályrendelet módosításával kapcsolatosan, javaslatot tegyen.

Czirják Ignác a bordélyoknak az egész város területére való szétszórását ellenzi, mert máris mindenfelé vannak ilyen büntanyák, a melyek az erkölcselenséget mindenfelé terjesztik.

Polgármester véleménye szerint most csak elvileg lehet a kitelepítést elhatározni, mert még az is eldöntendő kérdés lesz, hogy a kitelepített üzletek ismét egy helyen összpontosíttassanak vagy különböző helyekre engedélyeztessenek. Addig is azonban, míg a kitelepítés keresztül vihető lesz, hozzájárul Záray utca-elzárási indítványához.

Vaszary Gyula rendőrfőkapitány legfőlegb a nappali elzárást pártolhatná, de éjjel a közlekedést csak egyik utcatorkolatra szorítani nem lehet, mikor most a kétoldalról való közlekedés mellett is folyton vannak panaszok zajos összeütközések miatt.

Még többen is szóltak a tárgyhöz s a tárgyalás utóbb már egészen elposványodott, míg végre a közgyűlés többsége elfogadta *Bolgár* Kálmán indítványát, az utca-elzárási indítványt azonban elvetette.

Apróbb ügyek.

A következő tárgyakkal már gyorsan végzett a közgyűlés. Özv. *Müller* Károlyné 100 frtos kegydíját az 1899-ik évre is megszávatva; *Pintér* Jenő dr. orvosi oklevelének kihirdetését tudomásul vette s végül elhatározta, hogy a baja-báttaszéki dunai áthidalás érdekében megindított mozgalomhoz csatlakozik s az érdekeltség részéről a kormánynál közbenjáró küldöttségben is részt vesz.

A hitelesítő küldöttség kijelölése után a közgyűlés 1/2 12 órakor véget ért.

H i r e k.

Pécs, 1898. június 30.

Péter-Pál.

A két nagy apostol ünnepe a jövő nemzedékének a pihenést, a föld népének a munka kezdetét jelenti.

A meleg nyár első, szép ünnepe ez, melyet megül úr és paraszt egyaránt, hogy hálát adjon az Ég Urának az elmúlt félesztendőben élvezett kegyeiért és segedelmét kérje a második félévre.

A néphit ugy tartja, hogy Péter-Pál napján szakad el a buza gyökere. Magyarországon nagy ünnep a június 29-ike, mert akkor kezdődik az aratás. Egy hosszú esztendő reménykedése, buzgó imádság fogamatja, néhez munka gyümölcse ilyenkor kerül aratás alá. Az aranykalászok átizzanak az égető napsugarban s országszerte megpendül a kasza, sikoltoz a sarló. Marokverő lányok dala összevegyül a fűrj kiáltásával s mint az orgonabugás szól bele a megdülő rendek suhogása. Dél tájban azután már elcsöndesül a dal. A munkások arcáról szakad a verejték, a kasza meg-megakad, a gyűjtők el-elbabrálnak a szalmaguzszsal s alig várják, hogy a tikkadt hőségben, poros napsugáron át kiszűrődjön a déli harangszó, vagy hogy elveszzen a buza-földről az árnyék.

Két-három hét múlva már kerepelnek a cséplők, puffog a hadaró, repül a rostaalja...

Az aratás kezdetét jelentő ünnep tegnap enyhe idővel mult el felettünk. Az égről nem tűzött azonban le a meleg napsugár; felhők árnyalták gyakorta a ragyogó napot és esőre hajló idő volt.

Már kedden este tíz óra felé messziről erős villámlások cikkáztak bele a derült csillagos éjszakába, valahol nagy zivatar vonult végig ismét; de Pécsen — hála a Gondviselésnek — ismét elkerülte.

Bucus a székesegyházban.

Péter-Pál ünnepe nagy ünnepe székesegyházunknak is. A két apostol lévén a püspök-templom védőszentje, e napon bucus van a székesegyházban, a mikor is a mézesbábos sátrakat felállítják a templom előtti téren s a falvak festőies viseletű lakói is bejönnek a bucsura.

Igy volt tegnap is.

Reggel 9 órakor szentmisét pontifikált a székesegyházban *Hetyey* Sámuel megyés püspök, a ki tegnapelőtt hét órakor jött be fogatán Nádasdról Pécsre. Utána *Fajth* Lajos, szent-széki jegyző tartotta az ünnepi hitszónoklatot. Azután egész nap telve volt a sétatér nagy közönséggel, a hol az elegáns toalettek között élénk színeivel feltűnt a falusi asszonyok és leányok költői viselete.

Az ünnepet különben az összes templomokban istentiszteletekkel és délután litániák tartásával ülték meg.

Az iskolák bezárása.

Pécs összes iskoláiban tegnap zárták be a tanévet, a nő-zárda iskolájának kivételével, a hol már ezelőtt másfél héttel megtörtént a tanév bezárása.

Tegnap aztán a többi iskolákban is kiosztották a bizonyítványokat és Értesítőket, no meg a szorgalmas és jóviseletű tanulóknak a jutalmakat is.

A *ciszterci-rend pécsi róm. kath. főgimnáziumának* növendékei reggel félnyolc órakor misét hallgattak a belvárosi templomban és nyolc órakor bevonultak az intézetbe, hol az osztályfőnökök kiosztották a bizonyítványokat és Értesítőket.

A *belvárosi népiskola* növendékei nyolc órakor hallgattak misét a templomban s ezután a fiú és leányosztályokban megtörtént a bizonyítványok kiosztása.

A *polgári leányiskolában* délelőtt kilenc órakor volt a tanév ünnepélyes bezárása, a jutalmak és a bizonyítványok kiosztása.

A *felső kereskedelmi iskolában* *Kondor* Béla igazgató szintén tegnap délelőtt féltíz órakor osztotta ki a bizonyítványokat.

A *m. kir. állami főreáliskola* évváró ünnepélye után tegnap délelőtt 10 órakor volt a bizonyítványok, jutalmak és az Értesítők kiosztása.

Végül a szigeti külvárosi, ágoston-téri és felsővámház-utcai *népiskolákban* tegnap félkilenc órakor zárták be ünnepélyesen a tanévet, hálaadó istentisztelet hallgatása után, az Értesítők kiosztásával.

És a jövő nemzedéke boldogan oszlott szót Péter-Pál ünnepén a vakációra, a mely tanítóknak is meghozta a jól megérdemelt pihenés napjait.

Leányvásár.

Aratás alkalmára szokásban van még most is a falusi sokacoknál, hogy Péter Pál ünnepén bejönnek a városba és itt ugynevezett leányvásárt tartanak.

Ezen választanak maguknak az arató legények az aratáshoz marokszedő lányokat s természetesen, ez a választás nagy mulatság mellett történik.

Annál is inkább, mert ez a leányvásár gyakran alapja annak, hogy az arató legény és marokszedő leány — férj és feleség lesznek az őszön, mikor már befejezik az összes mezei munkát.

Ilyen leányvásár volt tegnap délután a

siklósi-utca egyik vendégfogadójában, a hol folyt a multság egész estig és igen sok kíváncsi nézőjük akadt a festőies öltözötű sokac lányoknak s menyecskéknek.

Jégeső.

Az idő kitarított az egész nap.

Ugy este tíz óra tájban azonban ismét villámok cikáztak bele távolról a nyári holdvilágos, csillagos éjszakába s Péter-Pál még sem mulhatott el nagy eső nélkül, a mely bizony jeget is hozott.

Szerencsére a féltizenkettő után kezdődött zivataros idő alig tíz perc alatt végigvult városunkon és a jég számbavehető kárt sehol sem okozott.

Napirend 1898. július 1-én.

Naptár: péntek, jul. 1. Róm. kath.: Theobald. — Prot.: Theobald. — Görög-kel.: (jun. 20.) Judó. — Zsidó: Thamusz 11. — Nap két 3 óra 51 perckor; nyugszik 7 óra 43 perckor. — Hold két 5 óra 37 perckor reggel; nyugszik 49 perckor éjjel után.

Időjárás: hőmérséklet 22 Celsius fok meleg; légnomás 754. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: száraz, meleg idő várható.

— **(Évzáró ünnepély a főgimnáziumban.)** Szerdán délután 5 órakor a tornacsarnok tágas helyisége városunk színe-javát látta vendégeül, kik egybegyültek, hogy meghallgassák a főgimnázium ifjúságának ének s zene-ünnepélyét. A műsor legtöbb számát az intézet ismert, jelestehetségű énekkara töltötte be a legválasztékosabb énekszámával, minden egyes darabnál külön-külön mutatva be kitünő énektehetségét. A sok szép ének-szám közül kiemeljük a »Zengjen ajkunk« című dalt, mely Meiszner Imre szerzeménye, ki már a ciszt. rend jubileumi ünnepélyén előadott »Cantate«-jával s most újból bemutatta fényes zenei tehetségét, — az összhangzatos, szabatos szép előadás annak minden zenei szépségét érvényre juttatta. Az intézet jól szervezett kis zenekara is kitett magáért, előadva a »Stephanie Gavotte«-ot, majd a meg-megújuló tadviharért viszonzásul néhány kedves népdalt játszottak kitünő korrektséggel, szép színezéssel. Frank Richard (V. o.), Raab Antal (VII. o.) együttes hegedűjátéka, kiket zongorán Antoni Miklós (V. o.) tanuló kísért, brilláns hegedű-játékukkal minden igényt kielégítettek. Némethy József (V. o.) tanuló jeles zenei tehetséggel játszotta hegedűn harmonikus zongora-kísérettel Beriot: Concerto VI. Blaskovics Iván (VIII. o.) tanuló Tóth Kálmán »Amit az Isten végzett« című költeményét szavalta érzéssel és értelemmel. Záradékul Incédy Dénes ig. tartott beszédet az ifjúsághoz; az ő szeretetteljes modorával egyszerű, keresetlen szívhez szóló szavaival lelkesítette az ifjúságot kitartásra, szorgalomra. Talán nem rontom az ünnepély harmoniáját, — így kezdé beszédét — ha néhány szót szólók az ifjakhoz. Nem hiszem, mert a zene s ének is a szívhez szól, az én szavaim is a szívből jönnek s a szívhez szólnak. Majd intézetét a családhoz hasonlítja, ő hasonlólag a család fejéhez aggódó gonddal, szeretettel örökdiik szeretett gyermekei, az ifjúság fölött. Végül lelkes szavakkal mond köszönetet a fáradhatatlan buzgalmu, kitünő ének- s zene-tanár, Bitter Illésnek, kinek hervadhatatlan érdemei vannak abban, hogy az intézet ének s zenekarát ily fényes nivóra emelte. Szavaira felhangzó lelkes eljenzés bizonyosága, hogy visszhangja, tolmácsolója volt ő az ott összegyült közönség érzelmeinek, kik az elismerés hervadhatatlan labáiraival adóznak a kitünő ének- s zenetanárnak. Záradékul még felolvasta s megjutalmazta a zene s ének terén kiváló buzgalmu s tehetségű tanulókat, névszerint: Poszek Géza VIII., Frank Richard V., Antoni Miklós V., Gebhardt József V., Némethy József V., Mess Jenő III., Dezlik Imre II., Peterdy Ferenc II. oszt. tanulókat. Ezek jutalmazására aranyokat küldtek Vajda Ödön zirci apát, Békeffy Remig egyet. tanár, Pataky Luci-

dus irg. r. perjel, Incédy Dénes ig., Magenheim József, Rang József plébánosok. Evvel befejeződött a lélekemelő ünnepély, az ifjúság kéthavi pihenőre tért, hogy azután ujult erővel igyekezék megtartani azon kitüntető dicséretet, melyet eddig magának kivívott.

— **(Egy állomásfőnök ünnepelése.)** Tegnapelőtt ünnepelte Lajos József állomásfőnök Német-Bólyban 25 éves szolgálati jubileumát. Azt a megható ragaszkodást, a melylyel nemcsak pályatársai vannak iránta, hanem csaknem minden tisztelője, valóban megérdemelte s ezt látni jól esett az összes jelenlevőknek. Délután 4 órakor lakásán üdvözölték a jubilánst, este 8 órakor pedig mintegy 100 terítékű fényes bankett volt tiszteletére, a melyen számos toaszt hangzott el.

— **(Szini előadás a kath. legényegyletben.)** A kath. legényegyletben tegnap este megismételték »A sárga csikó« című szindarab előadását, a melyre szép számmal jelentek meg az érdeklődők, a kik állandóan jól mulattak a szereplők ügyes játéka folytán, a kik különösen a vig jeleneteket játszották meg igen jól, többször keltve ezek által hangos derűtséget. A szindarab előadása után tánc következett, melyből úgy a szereplők mint a nézők bőven kivették részüket.

— **(Szigorlat.)** Stern Ármin végzett joghallgató a tételes szigorlatot Budapesten letette dicséretes eredménnyel.

— **(Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.)** Dragonescu pénzügyigazgató a hivatalos órákat a pénzügyigazgatóságnál akként változtatta meg, hogy ott ezentul junius, julius és augusztus hónapokban reggeli 7 órától délutáni 1 óráig, a többi hónapokban pedig reggeli 8 órától délutáni 2 óráig lesznek a hivatalos órák s a pénzügyigazgatósági iktató hivatal is ezekben a hivatalos órákban áll a felek rendelkezésére. Illetőleg ezen időben nyújthatják be kérvényeiket. Az új rend már holnap, július hó 1-én lép életbe.

— **(Himen.)** Kacs Kovics Géza pécsi kereskedő, jövő hó 10-én tartja esküvőjét Sumonyban Liebscher Gabriellával. Tanuk lesznek Kenedi Imre dr. kir. ügyész Komáromból és Leksza I. uradalmi mérnök Dombóvárról. — Kelemen Mózes dr. pécsi ügyvéd tegnap Siklóson Weisz Etelka kisasszonnyal, Weisz Vilmos siklósi földbirtokos leányával házasságot kötött.

— **(Előléptetések.)** Kis Károly szegzárdi kir. törvényszéki és Szentpéteri József paksi királyi járásbírói bírák a VII. fizetési osztályba lettek előléptetve.

— **(A baja-báttaszéki hid.)** A mai közgyűlés foglalkozott a baja-báttaszéki hid ügyében megindított mozgalommal. Az előkészítő bizottság lapunknak is beküldte e tárgyban kibocsájtott felhívását, melyet itt közlünk: »T. Czim! Nem új eszmét penditünk meg, tört csapáson haladunk, a midőn a Közép Dunának Baja-Báttaszéknél leendő áthidalása, a Baja-Báttaszéki összekötő vasut létesítése érdekében sorompóba hívjuk Fiuméig, Brassóig az összes, e kérdésben érdekelt tényezőket. Alig létezik széles e hazában vasuti összeköttetés, mely kereskedelmi, nemzetgazdasági, kulturai, de stratégiai szempontból is fontosabb szerepre volna hivatva, mint a Baja-Báttaszéki összekötő vasut. És dacára annak, hogy a magas kormány e vasuti vonalnak, az ország ezen főartériájának kiváló horderejét régóta felismerte, dacára annak, hogy az érdekelt vidék a létrehozatalt évek óta kitartással és lankadatlan buzgalommal szorgalmazza, mégis ezen országos fontosságú ügy ma sem bontakozott ki a tervezgetés kezdetleges állapotából. Egész az 1870-ik évig nyul vissza a Duna áthidalásának és a vasut létrehozatalának története; 1893-ban erős akció indult meg a vasut létesítése érdekében és az 1893 évi október hó 1-én Báttaszéken tartott értekezlet új reménnyel töltötte el azokat, kik e kiváló horderejű vasut miha-

marabbi kiépítést az országos kereskedelem felvirágzása, egy nagy és tekintélyes ország-rész fellendülése érdekében szívükön hordozták. Fájdalom, az akkor oly buzgó hévvel megindult mozgalom az évek során elposványosodott, a nagy jelentőségű kérdés szellőztetése lekerült a napirendről és egy széleskörű érdekkomplexum élénk óhajának megvalósítása beláthatlan hosszú időre elodáztatott és még azok is, kik a legujabb nagy vasuti beruházási kölcsöntől várták a régóta vajudó kérdés végleges megoldását, ma már reményvesztve és csalódottan tekintenek a közel jövőbe. Az 1897. évi XXX. t. c. által legutóbb megszavazott 123 millió forintnyi vasuti beruházási kölcsön egy árva szóval sem említi fel a dunai áthidalást és a Baja-Báttaszéki vasut kiépítését. Mi természetesebb, mi indokoltabb tehát, hogy egy folyamatba teendő nagy társadalmi mozgalom elevenítse ismét fel a feladásnak indult országos ügyet és a maga kitartó szorgalmazásának erkölcsi nyomatékával kalauzolja azt elvégre a végleges forrón óhajtott révpártjára? Annyi évi eredménytelen várakozás után bizonyára elérkezett az idő, hogy mindannyian, kik hazánk ezen nagy fontosságú ügyében közelebbről érdekeltek, egy szívvel egy lélekkel sorakozzanak a közös táborba és egyesített erővel törekedjenek diadalra juttatni azt a zászlót, a melyre ezen régtől fogva huzódó ügynek sikeres megoldása van felírva. Az alulírt végrehajtó bizottság minden személyes tekintetet félretéve, egyedül az országos ügynek kiváló horderejétől vezérelve, melyet általánosan ismert voltánál fogva fejtegetni bizonyára felesleges, elhatározta, hogy nagy társadalmi mozgalmat tesz folyamatba és annak sikere érdekében csatlakozásra hív fel az egész érdekelt vonalon lévő minden tényezőt Fiuméig, Brassóig. Meglévén győződve, hogy a mélyen tisztelt Cim helyesléssel és méltanylásával találkozandának azon indító okok, melyek az alulírt végrehajtó bizottságot a mozgalom megindítására sarkalták, meglévén győződve, hogy a tisztelt Cim is célszerűnek és előnyösnek tartja, miszerint ezen országos ügy egy nagy társadalmi akció útján a megoldás ösvényére tereltessek, vagyunk bátrak hazafias tisztelettel felkérni, hogy az alulírt bizottságot a kitűzött cél megvalósítására irányított tevékenységében nagyrabecsült hozzájárulásával támogatni és az alulírt elnökséget legkésőbb f. évi augusztus hó 1-éig értesíteni méltóztassék, miszerint a megindított mozgalomhoz csatlakozni és annak sikerét erkölcsi befolyásával előmozdítani hajlandó. Baján, 1898. évi junius hó 16-án Hazafiúi tisztelettel A végrehajtó bizottság üléséből: Id. Perczel Miklós, a végrehajtó bizottság elnöke. Dr. Lemberger Ármin, Schön Ödön bizottsági jegyzők, petői id. Szutrély Lipót, Dr. Klénáncz György társelnökök.

— **(Kinevezés.)** Trixler Károly alispán Szebényi Dezsőt a pécsi, Schvarcer Aladár gyüdi segédjegyzőt pedig a siklósi főszolgabírói hivatalhoz díjnokokká kinevezte.

— **(A baranyavármegyei községi és körjegyzők egylete)** jövő hó 5-én délelőtt 10 órakor tartja Mohácson a városháza közgyűlési termében rendes évi közgyűlését, melyre Klombauer Antal elnök és Horváth János jegyző most bocsájtották ki a meghívókat. A közgyűlés tárgysorozatában fontosabb tételek az elnöki jelentés, a múlt évi zárszámadás, a jövő évi költségeloirányzat, a gömör-kishonti, a hontmegyei, a zalavármegyei és a gömörmegyei jegyzői egyletek különfele, a jegyzői életbe vágó indítványai és a hegyhátai járási jegyzői egylet indítványa a megyei hivatalos lap előfizetési díjának százalékalapon való kivetése és a jegyzők által élvezett ingatlanok adójának a községek által való viselése tárgyában.

— **(Elhajtott lovak.)** Stettler György somogy-döröcskei lakosnak a réten legelő két lovát a napokban elhajtották. A tettesek — a

legnagyobb valószínűség szerint — kóbor cigányok voltak, kiket most az igali szolgabíróóság felhívása folytán mindenféle nyomoznak.

— **(A tüzoltók a törvényhatósági bizottság tagjaihoz.)** A pécsi önkéntes tüzoltó egyesület jövő vasárnapi zászlószentelési jubileumára Pécs sz. királyi város törvh. bizottsági tagjait a következő meghívóval hívja meg: »T. bizottsági tag Ur! A pécsi önkéntes tüzoltó testület f. é. július hó 3-án ünnepli zászlószentelésének 25 éves évfordulóját, mely ünnepségre a törvényhatósági bizottsági tag urakat a parancsnokság mély tisztelettel meghívja. Az ünnepély sorrendje a következő: Reggel 8 órakor szentmise a vásártéren levő gyakorló-torony előtti térségen, ezután ünnepi beszéd, majd a zászlóanya által adományozott szalag átvétele, a tüzoltóknak adományozott szolgálati érmek kiosztása Majorossy Imre polgármester és Zsolnay Vilmos gyártulajdonos által, a kivonult tüzoltó és egyéb egyletek diszmenete. Kedvezőtlen idő esetén reggeli 8 órakor szentmise a belvárosi plébánia templomban, — az ünnepség többi része ugyanazon napon d. e. egynegyed 10 órakor a városi tornacsarnokban. Hazafias üdvözléssel a pécsi önkéntes tüzoltó testület.«

— **(Elismerés és jutalom.)** A munkástörvény életbeléptetése alkalmával Baranyamegyében a lelkészek és tanítók kiváló buzgósággal igyekeztek azon, hogy a munkásnéppel érintkezve, ismertessék az új törvényt, az aggódókat megnyugtassák, a tájékoztatlanokat felvilágosítsák. Mint értesülünk, a földművelésügyi miniszter e kiváló tevékenységért Streicher József róm. kath., Halom Vince ev. ref., Prokesch Ferenc róm. kath. és Gruics Dömötör görög-keleti lelkészeknek elismerését és köszönetét fejezte ki, hét tanítónak pedig e mellett 25—25 frtnyi jutalmat utalványozott.

— **(Névmagyarosítások.)** Fischer Bernát, m. kir. postatiszt, pécsi lakos, valamint kiskoru Dezső fia, Halászra, — *Dvoráček* József, m. á. v. hivatalnok, vinkovcei lakos, Dévaira és *Dvorcki* Márk, m. á. v. váltóőr, dályai lakos, valamint kiskoru Antal, Mária, Ádám és Anna nevű gyermekei Váradira magyarosították vezetéknevüket, belügyminiszteri engedély folytán.

— **(Megtagadott jóváhagyás.)** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1898. évi 37.597. szám alatt kelt határozatával a »Freund Mór és fia« mohácsi cég bányatermékek ki és berakodási vállalata által létesíteni szándékolt betegsegélyező pénztár alapszabályaitól a jóváhagyást az 1891. évi XIV. t. cikk 46. §-a alapján megtagadta.

— **(A krajcár vége.)** Három év óta kongatják fölötté a vészharangot s ő még sem akar kimulni. Három év óta, a mikor a fejedelmek fürdőre utaznak, a mikor Wlassics Gyula megunja a beszédet és a levelek írását, a mikor érik a kalász és érik a zöld uborka: a magyar királyi kincstár jelenti, hogy vége a krajcárnak. Három év nagy idő s az emberek annyira hozzászoktak már ehhez a kincstári szenzációhoz, mint pl. 16. Lajos hozzászokott a pokolhoz. Nem is volna érdemes vele foglalkoznunk, minthogy azonban a Spanyol-amerikai háború a maga számára foglalta le a fiumei cápat, valamivel mégis csak illik jelenteni, hogy kétségtelenül és visszavonhatatlanul beállott a holt idény. — Adjuk te hát tudtára mindenkinek, hogy június 30-ával a krajcár végleg kikerül a magánfoglalomból, az adóhivatalok és közpénztárak azonban még 1899 dec. 31-ig kötelesek elfogadni. Teljes másfél évig tehát eltart még a krajcár haldoklása, a mely idő mindenképpen méltó egy ilyen hosszú és szívós élethez. Ezt a másfél évet fel kellene használni a krajcárhoz fűződő irodalomnak. A krajcár ugyanis a milyen könnyen gördült az emberek kezén, olyan mélyen, elenyészhetetlenül belevédődött a közöndatba. Poéták megénekelték, a nép is dalos ajkára vette. Néhány klasszikus népdalunk

keletkezett róla s kár volna, ha ezek együtt vesznének a krajcárral. Ezeket meg kellene menteni valahogy, illetőleg az új viszonyokra alkalmazni. Minthogy azonban Hazafi Veray János is azok sorában van, a kik a krajcárt lantjukra és számtalan megrovási kalandra méltatták, nehéz feladat ez. Ideális lelkület, az isteni inspirációk szikrája kell hozzá. Ilyen szikrát hazánk élő nagyjai közül csak egyetlenegyben sikerült felfedeznünk. Ha rajtunk mulnék, mi báró Bánffy Dezsőt, Magyarország platonikus lelkű miniszterelnökét biznók meg e feladattal.

— **(Pályázat.)** A pakráci adóhivatalnál egy adótisztai állás van üresedésben. Pályázatok két hét alatt adandók be.

— **(Új rend az adóhivataloknál.)** A pénzügyminiszter a napokban körrendeletet bocsátott ki minden pénzügyigazgatósághoz, a melyben az adóhivatali rendtelenségek elkerülése végett új, szigorú rendszabályokat ír elő. A miniszter egyben felhívta a pénzügyigazgatóságokat, hogy ez irányban intézkedéseket tegyenek. A rendelet folytán *Dragonescu* Döme kir. tanácsos pénzügyigazgató tegnapelőtt hirdetményt bocsátott ki, a mely szerint az összes kir. adóhivataloknál a befizetések ezen-tul délelőtt kilenctől tizenkét óráig, délután két és öt óra között teljesítendők. Ezen időn kívül a kir. adóhivatalok se fizetést elfogadni, se teljesíteni nem kötelesek.

— **(Utánajött a legénynek.)** Grósz Tamás, kovácslegény, a folyó évben egész májusig Hőgyészen dolgozott *Stilgluc* János kovácsmesternél. Ott megismerkedett mestere nővérel, a ki özvegy menyecske és két kis gyerek anyja. A legény tizenkilenc éves, az özvegyasszony harminc. És az ismeretségből mégis szerelmi viszony keletkezett közöttük, a mi mikor nyilvánosságra jött, az özvegy rokonai folyton a legényt bántották, gúnyolták érte. Grósz végre megunta a gúnyolódást és hazajött Pécsre. Az özvegy azonban nem egykönnyen egyezett bele a szakításba. Leveleket irogatott a legénynek Pécsre, fenyegetvén, hogy baj lesz, ha vissza nem megy hozzá. S mert a levelek nem használtak, tegnap ő maga jött el a legényért, a ki — mikor lakásán felkereste — elzárkózott előle. A menyecske egy cédulára pedig ráírta, hogy »a pénz már készen van a revolverre, ha nem jössz, agyonlőlek.« S aztán eltávozott, azt mondván a házbelieknek, hogy később visszatér. A megrémült legény erre a rendőrségre szaladt s egy rendőrrel ment haza s mikor a szerelmes menyecske újból visszatért, a rendőr a városházára kísérte. Ott a rendőrbiztos a szívére beszélt s mert a megzaklatott legény is csak azt kívánta, hogy az asszony menjen haza, — a szerelmes özvegyet kikísérték a vasútra, a hol felült a vonatra és hazament Hőgyészre, hova a legény bizonyára nem teszi be egyhamar a lábát.

— **(Csalás száz dollárossal.)** Egyik helyi üzletben egy egészen ismeretlen ember egy száz dolláros bankjegyet ajánlott fel beváltás céljából. Az üzlettulajdonos átvitte a bankjegyet egy bankárhoz és az kétszáz forintot felüli összeget ajánlott fel és fizetett ki a bankjegyért és az összeget vigan rakta zsebre a száz dolláros boldog tulajdonosa, a kiről később kiderült, hogy egy furfangos család, a ki olyan bankjegyet váltatott be, a mely már kiment a forgalomból és most bizonyára már messze jár a könnyen szerzett pénzzel.

— **(A mágoosi adóhivatal a hivatalos lapban.)** A »Budapesti Közlöny« tegnapi száma közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszterium, f. évi január hó 18-án kelt 95.285. számú rendeletével a mágoosi adóhivatalt 1898. évi július hó 1-jével Sásdra helyezte át.

— **(A hálás kliens.)** Egyik helybeli ügyvédet kirendelte a törvényszék védőül egy kleptomaniában szenvedő vádlott részére. Az ügyvédnek sikerült is felmentetni a vádlottat, a ki, mivel egyébként nem jutalmazhatta meg

fáradságát, — elment azután védőjének megköszönni az érdekében kifejtett munkásságát. Azt azonban nem tudta megállani, hogy az előszobában levő kabátok közül egyet el ne emeljen. A károsult ügyvéd azonban aligha iparkodnék azon, hogy ha a jeles kliens még egyszer a törvénytörés elé kerül, akkor is felmentsék.

— **(Katonai özvegyek figyelmébe.)** Sokszor volt az már vitás kérdés tárgya, hogy a katonai özvegyek második férjük elhalálása esetén, ha a második férjük állása után a nyugdíj csekélyebb volna vagy éppen semmi ellátás nem járna, az újból özvegyen maradtak nem kérelmezhetik-e az előbbi férjük állása után járó kincstári segélyezést? Most a honvédelmi miniszter a közös hadügy és a pénzügyminiszterrel történt megállapodás után tudatja a hatóságokkal, hogy azon katonai (honvéd) tisztai és legénységi özvegyek, akiknek férjük az 1897. évi XX. t. c. életbe lépte előtt elhalt, időközben azonban újra férjhez mentek, — a második férjük elhalálása esetében, ha második férj után részükre csekélyebb ellátás vagy éppen semmi nyugdíj nem járna, az első férjük után azon esetben, ha a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek is megfelelnek, törvényszerű állami ellátásra tarthatnak igényt.

— **(Új magyar nemes.)** Egy Laci nevű véghetetlen kicsi diák tegnap nyilatkozatot tett arról, hogy nemcsak holmi nemesi oklevél bizonyít az ember nemesi mivolta mellett. És ezen a nyomon fölfedezte a kellemes kis férfit, hogy az ő apja szintén igen nemes ember. Nevezetesen ez a nemesi kinevezés úgy történt, a Laci nevezetű elmes férfit a diszvizsgára betanulta Petőfi Magyar nemes-ét és tegnap lévén a nevezetes nap, édesapja reggel próbát szavaltatott otthon vele. Az egyszerű és abc meglehetősen széles körben híres tudósa és ezenkívül virgonc dalia kiállt és rákezdte. Jól ment nagyon és pompásan, a századvégi jó ösztönnek bizonyos erőteljes megnyilatkozása tört ki belőle, mikor odaért:

Munkátlanság csak az élet
Van életem, mert henyelek.
A paraszté a dolog:
Én magyar nemes vagyok.

Mintha valamely szent meggyőződés csengett volna a jövő közélet e nagyreményű munkásának hangjában, midőn ezt szavalt.

Majd folytatta:

Milyen jó, hogy nem adózok
Gazdaságom van de nem sok.
Adósságom van, de sok . . .
Én magyar nemes . . .

Itt hirtelen félbeszakította a drága kis művész és az apjához fordult prózában:

— Kedves apám, hisz akkor te is nemes vagy! . . .

E bájos és pimasz konfidencia oly nagy örömet keltett az apa szívében, hogy hirtelenében — elfelejtette minden adósságát.

— **Csak úgy takarítunk** ha jó anyagot, de mindazonáltal jutányosan szerzünk be, így vagyunk legtöbb esetben a bőr áruval is, amidőn szemeink egy csinos külsejű bőr-péncz, szivar-, szivarka-tácán, vagy másnemű ilyen dolgokon akad meg, mert ezeket is akkép ítéljük meg, mint az embereket, a külsőről, ami által pedig nagyon sokszor csalódunk.

Ezt úgy harithatjuk el magunktól, ha ezen cikkeken szükségleteinket csakis Schönwald Imréné szerezük be, mert ő kizárólagosan csakis francia és angol diszműárukat tart és amellet, hogy a tárgyak a legtartósabb és kifogástalan anyagból készülnek, még azon előnyben részesítettünk, hogy jutányos ár mellett mindig új és újabb, valamint pedig célszerűbb bőr arukban válogathatunk, mert izléses tárgyak csakis ezen cégnél vannak összpontosítva.

Arany ezüst monogrammok saját műhelyben készíttetnek.

Előfizetésre való felhívás.

A közeledő negyedév alkalmából új előfizetést nyitunk lapunkra. Huszonöt év áll lapunk háta megett s ez a tekintélyes idő és ez időn keresztül a függetlenségi eszme és a közönség szolgálatában csüggedetlenül vívott harcunk és fáradhatatlan működésünk felment bennünket attól, hogy a közeledő évnegyed alkalmából bővebben ismertessük lapunk programját.

Ismeretes ez a program mindenki előtt. A függetlenségi eszme van, volt és lesz lapunk zászlajára felírva s ezért küzdünk, e küzdelmünkhöz kérjük a nagyközönség pártfogását.

A mai küzdelmes politikai életben, mikor a most vége felé közeledő félév is oly sok megpróbáltatást hozott a magyarra, fokozott mértékben van szükség a független sajtó munkásságára.

Ezt a munkásságot egész odaadással fogjuk teljesíteni a jövőben is s kérjük közönségünket, hogy bennünket továbbra is kitüntetett pártfogásában részesíteni s lapunkat és így a benne hirdetett függetlenségi eszmét újabb körökben is terjeszteni sziveskedjék.

Az országos politika mellett, hol Magyarország közgazdasági önállósága és függetlensége mellett fogunk fáradhatatlan munkásságot kifejteni, a városi és megyei dolgokkal is behatóan, pártoktól, személyektől függetlenül foglalkozunk, csak a közérdeket tartva szem előtt.

Az ország és a külföld nevezetesebb eseményeiről és az országgyűlésről távirati tudósításokat hozunk s ezekkel megelőzzük az összes ujságokat, mert előfizetőink még aznap értesülnek minden nevezetes eseményről távirataink útján. Kiváló gondot fordítunk hirtovábbunkra, aminek élénkebbé tételére állnak a megyében és a szomszéd vármegyében minden nevezetesebb pontján levő saját külön levelezőink. Lapunk tárcarovatában nagy gondal megválogatott eredeti, érdekfeszítő szépirodalmi olvasmányokat adunk s egyedül állnak a vidéki napilapok között könyvalakban közreadott regényeink. Végül az ügyvédi kar és a jogkereső közönség érdekében közöljük hetenkint a pécsi kir. táblai értesítőt, minden héten csütörtökön este, pénteki kelettel megjelenő számunkban, mely tartalmazza az a héten elintéztet ügyeket, az elintézés módjával és a következő hétre elintézés végett kitűzött ügyek teljes jegyzékét.

A fűrdőidényben lapunkat előfizetőinknek kívánatra utánuk küldjük a fűrdőkbe.

Előfizetési árak:

Lapunk előfizetési ára, mely az összes lapok között a legolcsóbb, a következő:

egész évre	10 frt.
félévre	5 frt.
negyedévre	2 frt 50 kr.
egy hónapra	— > 85 kr.

Vasárnaponként megjelenő, népies heti kiadásunk előfizetési ára

egész évre	3 frt.
félévre	1 frt 50 kr.
negyedévre	— > 75 kr.

Az előfizetés legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhető. Előfizetések a „Pécsi Figyelő” kiadóhivatalához (Pécs, Mária-u. 1. sz. a.) küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra bárhová küldünk.

Hazafias tisztelettel

a
„PECSI FIGYELŐ”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

T a n ü g y.

(A főreáliskola beszámolója. Ma jelent meg a helybeli áll. főreáliskola Értesítője, melyet Dischka Győző, az iskola igazgatója kiváló gondal szerkesztett és finom izlésre

való csinnal állítottatott ki. A vaskos kötet 110 nagy alaku oldalra terjed és tartalmát tekintve, valóságos embarras de richesse van benne. Található benne 4 dolgozat, melyek közül a nagyközönséget mindenesetre legjobban fogja érdekelni Arnhold Nándor »Nemzeti emlékmű» című dolgozata. A nemzeti panteon eszméjét és kiviteli módját fejtegeti benne a szerző sok ötlettel és hazafias verve-vel. Közérdekességénél fogva közöljük e dolgozat eszmemenetét mai tárcánkban, de ajánljuk mindenkinek, ki nek kezébe a főreáliskola Értesítője jut, hogy ne mulasztja el azt ott is elolvasni. A »P. F.« politikai lap lévén, ezt a cikket terjedelménél fogva nem közölheti egészen; továbbá az Értesítőben az Arnhold tanár tervezte panteon alaprajza és homlokzata finom kivitelben látható, mely rajzok dicsérik a szerzőt rajztanári minőségében is. Őszintén kívánjuk Arnhold tanárnak azt az elégtételt, hogy az ő terve szerint épüljön fel, még pedig minél előbb, a magyar nemzet panteonja. Vidor S. tanár értekezése matematikai tételt tárgyal s ennek alapján ítélve, a főreáliskola ő benne, a ki csak 1 év óta működik itt, jeles szakértőt nyert. A másik két dolgozat Gallovich János és Simon Béla tanároknak a tiz királysobor, illetve az 1848. apr. 11-iki törvények alkotásának ötvenedik évfordulója alkalmából rendezett iskolai ünnepélyeken elmondott beszédei, melyek kiváló értékét annak idején, az említett ünnepélyekről való referálásakor méltattuk.

A tantárgyak felsorolásából kitűnik, hogy a főreáliskolában a következő rendkívüli tantárgyakat tanították: a latin nyelvet négy s a gyorsírást két évfolyamban; ezenkívül még az egészségtant, könyvviteltant, vegytani gyakorlatokat és végül a világi s egyházi műéneket. A mint látni, annyi volt az oly tantárgyak száma, melyek tanulása ugyan nem kötelező, de tudásuk hasznos, hogy a főreáliskola e tekintetben is parját ritkítja.

Bő és kiválóan tanulságos a lefolyt tanévről szóló igazgatói beszámoló. Megtudjuk ebből, hogy a főreáliskolába az idén 442 tanuló iratkozott s így ez a legnépesebb az ország összes vidéki reáliskolái közt. A tanulók száma ugyan 9-el kevesebb volt az idén, mint tavaly, de ez még sem jelenti azt, mintha ezen iskola vonzóereje csökkent volna, hiszen 14 jelentkezőt tanuló visszautasítottak, t. i. olyanokat, kik 12 évesnél idősebbek voltak. Ha a tanártestület fontos paedagógiai okokat tekintetbe nem véve, ezen tanulók felvételét elhatározta volna, akkor az idén a tanulók száma még nagyobb lett volna, mint a megelőző évek bármelyikében. Érdemes a megemlítésre, hogy a főreáliskolában kiváló gondot fordítottak a vallás-erkölcsi érzület fejlesztésére és ápolására s e gondozás egyaránt terjedt ki az intézet minden vallásfelekezeti tanulóira. Tehát akik azt állítják, hogy csak felekezeti iskola képes a vallásos nevelésre, azok csattanós cáfolatát láthatják itt téves nézetöknek. Hiszen paedagogus ember és Dischka Győző a legkiválóbbak egyike, nemcsak hogy a vallást nem mellőzi, hanem ellenkezőleg, nagyon is igénybe veszi a vallás nyújtotta és semmivel sem pótolható segítséget a nevelés fontos feladatának a megoldásához.

Iskolai ünnepélyek dolgában gazdag az elmúlt tanév története. Iskolai ünnepély volt október 6-án, március 15-én; a 10 királysobor, az 1848-iki törvények hozásának 50. évfordulója stb. szintén megünnepeltetett. A legnagyobb arányú volt a tanév végefelé tartott torna- és dalünnepély, mely az intézetbeli segítő-egyesület javára rendeztetett s az áldásosan működő egyesület pénztárát 301 frt 21 kr tiszta jövedelemmel gazdagította. Nem kevésbé sikerült a rajzkiállítás is, melynek alkalmából konstatalható volt, hogy a tanulók közt van egynehány igazi tehetség, különösen kitűnt egy V. osztályu tanuló, ki, ha ilyen arányban fejlődik, még nagy dicsőséget fog hozni Pécs városára.

Az Értesítő végén van a tanulók osztályzata. A közölt kimutatásból kitűnik, hogy az érettségi vizsgálat fényesen sikerült, mert 16 tanuló közt 5, tehát majdnem $\frac{1}{3}$ -a jeles s ugyanannyi jó eredménnyel állotta ki a vizsgálatot. Teljesen kielégítő az osztályozás eredménye a többi osztályokban is, dacára a klasszifikálási szigorznak, melyről a főreáliskola híres.

Buzdítás okából ide iktatjuk végül a legjobb tanulók neveit: Krausz Mór, Paunz Arthur, Pilgermayer György, Rosenthal Miksa, Vidor Béla, Weisz Sándor I. A.; Grün Károly, Keszthelyi Gábor I. B.; Leichter Dávid, Tolnai Jenő II. A.; Kohn Sándor, Skergula József II. B.; Kertész Gusztáv, Ländler Ákos, Stern Mór III. A.; Hirschfeld Gyula, Krisztián István, Lamparter József III. B.; Kovácsfi Dezső IV. A.; Kornis Ferenc IV. B.; Glass Mór, Sasvári József, Steiner Mór, Steiner Sándor V.; Króm Antal, Sasvári Géza VI.; Kornis Ödön VII. és Weisz Ödön VIII. oszt. tanuló.

(A bonyhádi algimnázium Értesítője. Vettük a Tolna-Baranya-Somogyi ág. hitvallású ev. egyházmegye államilag segélyezett bonyhádi algimnáziumának Értesítőjét az 1897-98-iki tanévről. Az Értesítőt szerkesztette Gyalog István, igazgató. A bevezető cikkben Beke Andor tanár mondja el az algimnázium mai állapotát, mely az államsegély folytán szép jövővel kecsegtet. Az intézet jubiláns tanáráról, Marhauser Imréről szintén meleghangon tartott méltató cikket közöl. Ezután következik a mult tanévről szóló jelentés, mely részletesen beszámol az intézetnek mult évi működéséről. Az intézetben működött 6 rendes tanár és 4 hitoktató. Ezután a tananyagnak és tankönyveknek egyes osztályok szerinti kimutatását közli az Értesítő. Az intézet első osztályának 58, a II-nak 48, a III-iknak 39 és a IV-nek 43 tanulója volt. Minden tantárgyból jeles volt az I. osztályban 1. a II-ban 2, a III-ban 2, a IV-ben szintén 2 tanuló. Megbukott az I. osztályban 7, a II-ban 9, a III-ban 7, a IV-ben 11, összesen tehát 34 tanuló; egy tantárgyból 11, kettőből 10, többből 13. Az első 21 tehát javító vizsgára mehet; az intézetnek összesen 168 tanulója között sikerrel végezte a tanévet 134 növendék. Ösztöndíjban és jutalomban 21 tanuló részesült. Az intézet könyvtára és szertára, valamint felszerelése igen megfelelő. A tápintézetben 79 növendék volt. Az ifjusági segélyegylet vagyona 672 frt 85 krt tesz ki.

T Á V I R A T O K.

— **A török attaché a királynál.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bécsben a király Nizrif török attachét kiballgatáson fogadta.

— **Merénylet egy főrabbi ellen.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Algirban Bloch főrabbi ellen a hitsorsosai merényletet követtek el. Több készürással veszedelmesen megsebesítették. Állapota reménytelen.

— **Jé_ verések.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Kassán és Nagyváradon nagy jégeső volt, a mi sok kárt tett.

— **Spanyol-amerikai háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Madridból írják, hogy a spanyol konzul Kubából táviratot kapott, mely szerint egy spanyol lövedék, mely „Brooklyn” amerikai cirkáló hajót találta, Schley paranesnokot buszonny emberrel együtt megölte. Jelentik, hogy az aknahálózatot lerakták, hogy megakadályozzák az amerikai hadsereg behatolását a kubai kikötőbe.

— **Komarov tábornok.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Münchenbe Pétervárról azt sürgönyzik, hogy Komarov örült prágai viselkedése a Palacky-ünnepen, a politikai köröket kellemetlenül érinti.

— **A nyelvkérdés.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bécsben az újcsehek bizalmi férfai Thun Leo gróf osztrák miniszterelnökkel a nyelvkérdés ügyében tárgyaltak.

— **Antiszemita zavargások.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Tarnoból írják, hogy a bécsi hóhér oda érkezett; ugyszintén az 52-ik gyalogezred két zászlóalja.

— **Öngyilkos jogász.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Lippán a „Főherceg” szállóban egy ismeretlen fiatal jogász szíven lőtte magát.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —

Bpest, június 30.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 9.37; júniusra: —. —. Tengeri, júliusra: 4.58; őszre: 5.26. — Rozs, őszre: 7.00. — Zab, őszre: 5.75.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 359.40. — Magyar hitelrészvény: 395.50. — Államvasut: 361.50. —

KIR. TÁBLAI ÉRTESÍTŐ.

1898. évi június hó 27-én s köv. napjain elintéztett ügyek.

(Rövidítések magyarázata: **hh.** = helyben hagyva, **mv.** = megváltoztatva, **rmv.** = részben megváltoztatva, **fo.** = feloldva, **rend.** = rendkívényileg vissza, **ms.** = megsemmisítve, **rms.** = részben megsemmisítve, **vu.** = visszautasítva, **hna.** = hely nem adatott.)

I. Polgári tanács.

Előadó: *Pilch Antal.*

- V. 1465. Alpár János — Pscherer Józsefné 858 frt 64 kr. — fo.
1596. Schusztler Henrik — Györfly János panasz. — hh.
III. 1637. Gordisai ref. egyház és Vas József — Fehér József letét. — fo.

Előadó: *Tóthossy Béla.*

- V. 1419. özv. Börsicze Józsefné — Stichelberger Jakab öröks. — hh.
1441. Cs. kir. sz. déli vaspálya társaság, a balatonberényi hófogókra vonatkozó kisajátítása. — rend.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 1482. Fleischmann Ignác — Kapocsy Jenő 2616 frt. — hh.
1499. Devics Gábor — Samek Lajos 692 frt 84 kr. — hh.
1505. Neuschlosz Károly és fia — Geiger Gyula s n. 599 frt 17 kr. — hh.
1587. Lengyel József s fia — Tivolt Gyula 230 frt 21 kr. — hh.
1590. Boszkovits József — Kis Péter Katalin 441 frt 30 kr. — rmv.
1591. Nagy János — id. Pettendi Sándor 5 frt 49 kr. — hh.
1593. Dobrin Richard — Dreher Antal 4347 frt 09 kr. — hh.
4625. Horti Péter — Kramolin Emilné 470 frt. — hh.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 1536. Kann Ármán fia cég — Spirál Ádám keresk. per. — hh.
1553. Marton Vilmos — Rónai Lajos ing. t. jog. — mv.
1554. Farkas János — Farkas Ferenc szerződ. érvényt. — hh.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 1559. Kucsebár Ádám s n. — Krizsován István s n. végr. — rend.

1560. Babdi Miklós — Gyanó Márton zjog bek. — mv.
1562. Banstenberger Konstantin — Szigethy Imre végr. — fo.
1563. Somogy megyei takptár — Szigethy Imre János végr. — fo.
1599. Dr. Áronffy Rókus — özv. Takács Francziska zjog tör. — rend.
1601. Imhof András — Imhof György zjog előj. — mv.
1615. Mohácsi takptár — Jakab József s t. zjog tör. — rend.
1616. Amrein György felszól. — hh.
1617. özv. Krisztianits Antalné — Kőrösi Gábor zjog bek. — rend.
1618. özv. Krisztianits Antalné — Szakó Dávid zjog bek. — rend.
1619. özv. Krisztianits Antalné — Szakó József s t. zjog bek. — rend.
1621. özv. Loggó Ferenczné — Bálint Katalin zjog bek. — rend.
1622. Gräster Katalin — Székely József végr. — hh.
1633. Somogyi János — Lankó Ignác zjog előj. — rend.
1636. Sziebert István — Weisz János végr. — mv.
Előadó: *Zsakovszky Ferenc.*

- III. 1558. Gócza János — Krunc József végr. msz. — rend.
1600. Ruepprecht Nándor — Csendes Alajos végr. — hh.
1602. özv. Szarvas Hermanné — Fehérvári András s n. végr. — rend.
1614. ifj. Csorba Ede — Bürgner Albert s n. végr. — rend.
1623. özv. Matolesy Sándorné — Magyaricza József s n. végr. — hh.
1624. Fritz Anna — Magyaricza József végr. — hh.
1630. Brunner Rozália — Brunner József s t. — mv.
1632. Bettelheim Miksa s t. — Nieferral János — hh.
1638. Pintér Károly — Kis Ferenc s t. — ms.
Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 1556. Nagy István — Cs. kir. szab. déli vaspálya társ. 720 frt. — hh.
1627. Szőke Éva s t. — Szőke István s n. öröks. — hh.
1629. Toka Anna s t. — Toka Mihály s t. öröks. — hh.
III. 1603. Pécs város árvaszéke — Csonka István árv. — mv.

Büntető tanács.

Előadó: *Böcz Alajos.*

- V. 1914. Malonovits Mária lopás. — hh.
1960. Varga István s t. — hh.
III. 1930. Gyökös István — hh.
1932. ifj. Varga István közcsend ell. kih. — fo.
1933. Kuruc István lopás. — hh.
1934. Szenté Mihály s t. — hh.
1962. Fekete József s t. k. t. sért. — rend.
1963. Reticz Sándor Máté lopás stb. — mv.
1964. Dömötörfy Andrásné s t. k. t. sért. — rend.
1965. Lakatos György lopás. — hh.
1971. Vörös József testi éps. ell. kih. — rend.
1975. Merc Mátyás közcs. ell. kih. — rmv.
1989. Hajdu György lopás. — hh.
1990. Németh József m. lak sért. — rmv.
1993. özv. Horváth Andrásné lopás. — hh.
2005. Dömötörfy András s t. k. cs. ell. kih. — ms.
2006. Szelác László — hh.
2007. Éva János — hh.
2011. Madi Zsófi s t. jogt. etsaját. — rmv.
2012. Hamvas István s t. — mv.
2013. Píkali Jánosné becs. sért. — rend.
2021. Pozsér István lopás. — hh.
2023. Popovics Arkádia s t. közcs. ell. kih. — hh.
2028. Marica Horváth István — hh.

Előadó: *Nábráczky Lajos.*

- V. 1910. Komáromi János szánd. emb. ölés. — rend.
1913. Ander József suly. t. sért. — hh.
1959. ifj. Verbai Mihály s t. m. okir. ham. — mv.
1987. Kolompár József lopás. — hh.
III. 1894. Horváth Mihály sikk. — hh.
1902. Goldberger Sámuel s t. sikk. — rmv.
1905. Dimitrovits Eutin s t. becs. sért. — rmv.
1967. Pármán Mártonné közcs. ell. kih. — hh.
1972. Juhász György s t. suly. t. sért. — hh.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1879. Wallenstein Róza zsarol. — rmv.
1981. Biáts János s t. vál. jog. — mv.
1985. Reszner Józsefné szánd. emb. ölés. — rmv.
III. 1851. Cirkvensics Márk suly. t. sért. — mv.
1874. Wirth Lőrincné rágalm. — mv.
1875. Dramata Gyula — rmv.
1876. Vörös Józsefné anyakönyvi kih. — hh.
1880. Pekec Arva György rágalm. — hh.
1882. Halász Mihályné — hh.
1883. Bálint Péter — ms.

Elintézésre kintűzött ügyek.

Bejelentések 1898. évi július hó 4. s köv. napjaira.

Szüneti tanács.

Polgári ügyek.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 1588. Laurum János s n. — Huszár Imre János ing. teherm.
1598. özv. Soós Vendelné Soós Gábor s t. végr.
III. 1540. Fried és Morgenstern — Sohár Kálmán végr.
1639. Biretek Antal — Baranyamegye gyámhatóság ell. ügye.
Előadó: *Holics Gyula.*
V. 1711. özv. Litzmann Károlyné — Halmai Fülöpné s t. 3500 frt és 3750 frt
III. 1642. Güns Simon és fia cég — Kohn Sámuel végr.
1643. Ács József — Világos György kiel. végr.
1677. Baáni gör.-kel. szerb hitközség — Streinics Glisó végr.
1707. Szivér István — Sesits István kiel. végr.

Büntető ügyek.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1912. Kohn Náthán s t. csalárd bukás.
1984. Pap József gond. ok. emb. ölés.
2102. Kis Tóth János lopás.
2103. Dandovits Mihály s t. lopás és org.
III. 1887. Takács Rudolfné rágalm.
1895. Peti Peterdi János anyak. kih.
1897. Horváth Juli — hh.
1903. Kukuruzsnyák Márton suly. t. sért.
1931. Kanizsai József szem. szab. sért.
1966. Györek Jánosné suly. t. sért. és becs. sért.
1968. Stanojlov Mladen rágalm. és közcs. ell. kih.
1969. György György becs. sért. és rágalm.
1973. Pasker József zugir.

Előadó: *Nábráczky Lajos.*

- V. 1983. Balog Vendel s t. tűzvész ok.
2000. Szenes György suly. t. sért.
2037. Schneider Jakab gyilk.
2088. Kis Gere Péter s t. család.
2105. Kardos Márton s t. suly. t. sért.
III. 1970. Takács Ferenc — hh.
1976. König Vilmos org.
1988. Somogyvári György s t. suly. t. sért.
2008. Molnár Mihály sikk.
2025. Grünbaum Henrik suly. t. sért.
2027. Bakonyi János — hh.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JOZSEF
kiadó.

8489. sz.

tlkv. 1898.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Klemmesics József és neje Tengler Rozália tulajdonául felvett a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbiróság területén lévő Pécs szab. kir. város határában fekvő, a pécsi 1505. sz. betétben † 918. hrsz. 2. sz. házra a végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1898. évi szeptember hó 3. napján d. e. 10 órakor Pécsen a kir. törvényszék árverési szobájában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 180 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsen, 1898. évi június hó 14. napján. A kir. törvényszék tlkvi hatósága.

Bogyay Pongrácz
kir. trvszéki bíró.

